

REGGELI ÚJSÁG

BUDAPEST, 1929 DECEMBER 30

POLITIKAI HETILAP

HÉTFŐ * I. ÉV * 15 SZÁM

SZERKESZTŐSEG: VI., NAGYMEZŐ-U. 3. TELEFON: AUT. 102-40, 128-83 * KIADÓHIVATAL: V., BERLINI-TÉR 2

Gróf Bethlen István vezetésével Szilveszter este, vagy. újév reggelén indul a magyar jóvátételi delegáció Hágába

A miniszterelnököt Walko Lajos külügyminiszter, Wekerle Sándor pénzügyminiszter, Korányi Frigyes és a referensek kísérik útjára. — Bethlennek hétfőn tesznek jelentést a magyar delegáció anyagáról

— 'A Reggeli Újság' tudósítójától —

Gróf Bethlen István miniszterelnök hétfőn reggel vidékről Budapestre érkezik és elkezd tanácskozásait a hágai jóvátételi konferencia anyagát illetően. Hétfőn délelőtt a miniszterelnöki palotában lesznek a referensek és a delegáció minden tagja, hogy az óriási jelentőségű és beláthatatlan forderejű kérdésben még egyszer

megbeszéljék a magyar delegáció egész taktikáját. Bethlen intézkedett, hogy meghívják Walko Lajos külügyminisztert, Wekerle Sándor pénzügyminisztert, továbbá báró Korányi Frigyeset, aki az eddigi diszpozíciók szerint vagy kedden este, vagy pedig szerdán reggel indulnak utnak Hágába. Maga az ut két napig tart s a konferencia január 3-án kezdődik.

A miniszterelnök a holnapi napot teljesen ennek az egy problémának kívánja szentelni.

hogy a magyar delegáció Hágában kellően vértézve vivja meg a magyar igazát.

A magyar delegáció nagy fel-

eztől nem számítanak azokra a meglepetésekre, amelyek Párisban érték.

Hágában egészen más politikai légköri viszonyok vannak, mint Párisban, ahol a kisántant a francia politikának közvetlen támogatásával, sőt ösztönzésére taktikai előnyöket esik ki magának. Már most is érződik bizonyos hangulatváltozás a kisántant körében, ahol — a jelek szerint —

hajlandók engedni az optánskérdésben elfoglalt eddigi me-rev álláspontjukból.

Nem hajlandó ugyanis senki sem vállalni a felelősséget egy esetleges balsikerért, másrészt pedig a magyar álláspontot a kér-

annak 250. szakaszában lefektetett jogait semmivé tegye.

Titulescu felhasználva összekötéseit, abban a beállításban szerepeltette az optánsügyet, mintha az néhány magyar földesurnak magánigénye volna egy demokratikus parasztszággal szemben s ha ezt a kérdést Románia ellen döntenék el, ebben az esetben Ro-

lehetetlenné kell tenni Magyarországnak azt, hogy a békeszer-szerződésbe becsuszott kikötést érvényesíthesse.

Az angol munkáspárt azt hitte, hogy ez a kérdés könnyen elintézhető, a magyar delegáció ellen-állását meg lehet törni, s az optánskérdés tövisének kihúzásával az a feszült viszony, amely Romá-niát Magyarországtól elválasztja, megszűnik. Ebben a beállításban

Magyarország számíthat az olasz delegáció százszázalékos támoga-tására.

amitől Titulescuék békülékenyebb hanguk lettek. A hágai konferen-cia a nagy nehézségeket nem Ma-gyarország részéről találja, sokkal

késztültséggel indul utra.

A magyar delegációhoz közelálló körökben nagyobb bizakodással néznek az események elé, mert

déssel sokkal tisztábban lévő kon-ferencia kerül szembe.

A keleti jóvátételi problémáját nemcsak Görögország váratlan igényei tették aktuálissá, hanem az angol munkáspárti politikája is, amely a háborút tiz esztendővel befejezése után likvidálni óhajtja. Hendersonék azon az állásponton vannak, hogy minden kellemetlen anyagot, amely a háborúnak a lel-kekben való permanenciáját to-vábbra is fentartja, minden erőfe-szítéssel ki kell küszöbölni. Az an-gol külpolitikának ezt a felfogá-sát használta ki Titulescu a maga javára, hogy Magyarországnak a trianoni békeszerződésben,

mánia demokratikus fejlődése, amely pedig érdeke a nyugati de-mokráciának, veszedelmbe sodró-dik. Okfejtésében oda lyukad ki, hogy éppen azért, mert az optáns-kérdés a magyar oligarchia ma-gánkérdése és nem a magyar nem-zeté,

szerepelt az optánskérdés Páris-ban, de

azóta megváltozott a taktikai helyzet,

mert egyrészt a hatalmak fel van-nak világosítva arról, hogy mi a kérdés lényege, másrészt pedig

nagyobb nehézséggel fenyeget a német kérdés is.

Hozzá tartozik a hágai konferencia

komplexumához az egész jóvátétel, amelynek szétágazó tendenciáit nagyon nehéz lesz egy olyan egy-

ségbe foglalni, amely biztosítaná a nemzetek közötti viszonyok egyensúlyát.

Dr. Schacht azért nem mehet Hágába, hogy megőrizze a cselekvési szabadságát

Páris, december 29.

Francia politikai körökben nagy meglepetést keltett, hogy Schacht dr. a német birodalmi bank elnöke nem tagja a há-gai német delegációnak.

A párisi sajtó behatóan foglal-kozik a hírrel és a legtöbb lap hangsúlyozza, hogy a német bi-rodalmi kormány hasztalanul

erőlködött azon, hogy Schachtot rávegye a hágai német küldött-ségben való részvételre és ezzel a felelősség vállalására. Schacht dr. azonban megtagadta a hiva-talos delegációban való részvé-telt, alighanem azért, hogy meg-őrizze teljes cselekvési szabadsá-gát a Hágában hozandó határo-zatokra vonatkozóan.

Borzalmas módon veltél végei életének Pollák Kálmán marhakereskedő, Peterdi Andor köllő édesapja

Fejjel lefelé ugrott le az emeletről s egész teste széjjelroncsolódott

— 'A Reggeli Újság' tudósítójától —

Vasárnap reggel, a ködös, esős szürkületben hatalmas zuhanásra és velőtrázó kiáltásra lettek figyel-mesek a Nagyfuvaros-ucca 14. számú bérház lakói. Az ágyból ki-ugrott és félig felöltözött, rémült nők és kétségbeesett férfiak siet-tek az udvarra, hogy megtudják, mi okozta a különös zajt. A eso-portba verődött lakók szörnyűköd-ve látták, hogy egy férfirukába öltözött emberi roncs felegre az ud-var közepén. A szerencsétlen em-ber feje a felismerhetetlenségig széjjel roncsolódott.

Azonnal telefonáltak a mentők-ért és a közelben levő rendőrt is értesítették, aki a főkapitányság-nak jelentést tett az esetről.

A kiszállott mentők a már ken-dővel letakart emberi roncs-ban már nem találtak életet, viszont a rendőri bizottság, amely hamarosan megérkezett, nem tudta azonnal megállapi-tani az ismeretlen öngyilkos kilétét.

Konstatálták a hátramaradt nyo-mokból, hogy az öngyilkos a má-sodik emeletről ugrott le, ahol a kalapját megtalálták, majd ebből

a nyomból elindulva, sorban felke-resték a házban lakókat és felköl-tötték azokat is, akik még a sikol-tozásra, a lármára és a házban tá-madt sürgős-jörgás ellenére is aludtak.

Négy-öt lakónál is jártak a rend-őri bizottság tagjai, amíg benyit-tottak Steiner János főberleti la-kásába. Steiner János azonnal al-bérlőjének polgári egyszerűséggel berendezett szobájába nyitott és megdöbbenve állapította meg, hogy

albérlőjének, Pollák Kálmán 74 éves marhakereskedőnek, aki ilyenkor még vasárnapon-ként aludni szokott, üresen áll az ágya.

Rövidesen sikerült kétségtelenül megállapítani, hogy

az öngyilkos tényleg azonos Pollák Kálmánnal,

aki valamikor jómódu, sőt gazdag ember volt. A békében egyik leg-ismertebb marhakereskedőként sze-repelt, nagy üzleteket kötött, főleg Szerbia, Románia és Magyaror-szág között. Még a háborúban, amikor konjunktúra volt ebben az

üzletágban, a felszínen volt, a háború után azonban egyre jobban csökkentek az üzleti lehetőségek és vele együtt csökkent Pollák Kálmán vagyona is. Lassankint felélt, amit évtizedek hosszú munkájával gyűjtött s amint a vagyona fogyott, ugyanugy hagyta el a világot is. Betegeskedni kezdett és betegsége alatt gyermekei és rokonai támogatására szorult. Sokszor panaszkodott, hogy nem bírja el azt, hogy sem dolgozni nem tud, se egészsége nincsen s úgy látszik, végső elkeseredésben határozta el magát az öngyilkosságra.

Elhagyta kis szobáját, kiment a II. emelet folyosójára és anélkül, hogy egy sor írást hagyott volna hátra, atmászt az emelet korlátján, levetette magát az emeletről s fejével lefelé zuhant a nagy bérház udvarának kockás kövezetére. Az öngyilkosságról azonnal értesítették a szerencsétlen véget ért Pollák Kálmán hozzátartozóit, akik közül Peterdi Andor, az ismert nevű szocialista költő Pollák Kálmánban edesatyját veszítette el.

Összeomlott a Bánság egyik legismertebb pénzügyintézete

A temesvári Hermes Bank huszonötmillió leiel fizetési képtelenséget jelentett be — A bank igazgatóinak utlevelével a rendőrség lefoglalta

— A Reggeli Ujság tudósítójától —
Temesvár, december 29.

Altalános feltűnést keltett az egész Bánságban az a hír, amelyet a temesvári újságok vittek szíjjal, hogy a Hermes-bank részvénytársaság, Temesvár egyik legnagyobb banküzlete, amely esztendő óta fennáll, megbukott és mintegy huszonötmillió lei passzívával fizetési képtelenséget jelentett.

A Temesvári Hermes Bank r.-t. két nappal ezelőtt fizetési kötelezettségének nem tudott eleget tenni s ennek villámgyorsan híre terjedt,

amire a bankot a betétesek egész tömege rohanta meg.

A bank jogtanácsosa, akinek szintén nagyobb összegű betétje veszett el a banknál, felelősségre vonta Weinberger Pált, a bank egyik ügyvezető igazgatóját és a felelősségrevonás során a bank igazgatóit inzultálta. A Hermes Bank fizetési képtelenségi botránya annál is nagyobb felháborodást keltett az ottani közönség körében, mert a bank igazgatója több nagyobb betévé előtt kijelentette, hogy a bank azért lett fizetési képtelen, mert napokkal ezelőtt megjelent nála egy kisebb bank igazgatója, akinek ötmillió lei követelése volt és azzal fenyegetőzött,

hogyha nem kapja meg ezt az összeget, azonnal fölbőlvi magát.

Az ötmillió leit ezek után a bank kilátta és ennek következtében fizetési képtelen lett, mert pillanatokig nagyobb pénzkészleteket csupa elővigyázatosságból.

A kínai kormány megszüntette a külföldiek extraterritoriális jogait

Január elsején életbelép az új törvény

A kínai központi kormány megvalósította azt a nagyjelentőségű és alighanem még súlyosabb külpolitikai bonyodalmakat okozó tervét, amelyet kínai vezetők kormánykörök már néhány

hétrel ezelőtt bejelentettek, de amelynek kivételében a nagyhatalmak külügyi hivatalait még a legutóbbi napokban is joggal kételkedtek.

A nankingi kormány ma közhírré tette, hogy 1930 január elsejével megszünteti az eddig érvényben volt extraterritoriális jogokat.

Az üzenet első részében elrendeli a kormány, hogy a Kínában élő külföldiek 1930 január 1-től kezdődően alá vannak vetve a kínai központi kormány törvényeinek és a helyi hatóságok által kibocsátott rendeleteknek. Az

üzenet második részében bejelenti a kormány, hogy sürgősen rendeletet dolgoz ki, amely szabályozza a kínaiak és a külföldiek között fölmerülő jogviták elintézését.

A Graf Zeppelin sarki útját 1931-re halasztották

Berlin, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A súlyos gazdasági viszonyok miatt a Graf Zeppelin léghajót sarki útjára nem sikerült annyira előkészíteni, hogy az expedíciót még

1930-ban végrehajthassák.

Az elhalasztás főoka, hogy a léghajó biztosítását csak most tudták megkötni, ezért az Aeroartit vezetőse reméli, hogy a sarki utat 1931-ben bizonyosan megvalósíthatják.

Uj esztendő, régi problémák

A haldokló esztendő utolsókat sóhajt s kezünk egy új év szám gyakorlatára kényszerül megint. Az események nem választódhatnak el esztendő fordulásakor, de egyik esztendő átadja a maga tartalmát a következőnek. Minden folyik tovább szabályosan, minden hullámszik előre a jövő felé. A magyar társadalom az új esztendőben is ugyanazok előtt a problémák előtt találja magát, amelyeket az elmúlt év nem tudott megoldani. De nem tudott megoldani az elmúlt tíz esztendő sem, az a tíz esztendő, amely az ellenforradalom lökőerejével indult neki a történelem formálásának s a magyarság sorsa fordításának.

Hogy a jövő esztendő megértse az ember, tíz esztendővel kell visszafelé pillantani, s akkor már mérlegre tudjuk tenni az eseményeket és ki tudjuk hámozni a mozgatóerőket azokból a rejtett hálózatokból, amelyek tíz esztendőn keresztül hatottak, működtek és éltek, anélkül, hogy a nagy kérdéseket dűlőre tudták volna vinni. Most, amikor konszolidációról beszélnek s a kulturfölény nagy tégladarabokkal döngöti a mellét, sokkal rosszabb helyzetbe találjuk a nemzetet, mint volt tíz évnek előtte, amikor a frissen ható, elemi erővel buggyanó érzelmi tényezők kezdték átforgatni a magyar társadalmat és sorompóba állítani a magyar fajtát a maga életigényének védősáncái mellé.

A konszolidáció és a kulturfölény együttes tényezője lemorzsolta a magyar társadalom nagy lelkierejét, megbénította azt a fiatalos merészséget, amellyel még tíz évvel ezelőtt az egész magyar nemzet kíváncsi nélkül hajlandó lett volna nekifeszíteni vállait a trianoni kényszernek. Az elmúlt tíz esztendő egy rendszert ültetett nyeregbe, ez a rendszer a konszolidáció jelszavával, de az ellenforradalom programjával ágyazta be magát a magyarság sorsának intézésébe. Megbénította a társadalom szabad terjeszkedését s az állami hatalmat annyira kiéptette, hogy a magyar államhatalom keze belenyúljon az emberek kis magánéletébe is. Az állami gyámkodás minden akaratot lenyűgöző hatalmával áll szemben mindenki s a magyar társadalom szó, hang és tiltakozás nélkül vállaira vette ennek a tulságos nagy állami erőnek igazját, amelybe beleért a társadalom szabad mozgása, szabad elhatározása és szabad akarata. Az állam azonos lett a rendszerrel, amely letör minden olyan akaratot, amely szembe próbál szállani vele.

A konszolidáció és a kulturfölény azonban nem tudta teljesen megnémítani a társadalom erőit, csak nem engedte kifejlődni, nem engedte érvényesülni. Azok a lelki feltevések, amelyek ezt a rendszert uralomra segítették, még ma is megvannak, csupán hatóerejükből veszítettek sokat, mert nem bírák el az államhatalom tulsúlyát, erejét és eszközeit. A rendszer kénytelen volt hajózából kidobni sok mindent, amire annakidejében esküdött, s amely programjának tartópillérét jelentette valamikor. Ugy tett, mintha taktikából szakított volna programpontokkal, elvekkal és meggyőződésekkel s valahogy úgy intézte a látszatot, mintha a kidobott ballasztok valamikor ismét a hajó fedélzetére kerüljenek. Amikor valaki számonkérte tőlük a múltat, félmondatokkal válaszoltak, s amelyeknek az volt az értelme, hiszen csak szabadon érvényesülhessünk, akkor majd megint azok leszünk, akik voltunk, akik nektek ígértet tettek annakidején! A rendszer azonban végleg szakított saját születésének vezető gondolataival s a rendszerből lassankint kiszorultak azok a magyar értékek, akik magát a rendszert uralomra segítették. A rendszer a kis alkalmazkodók távortartják nemcsak a régi, hanem az új értékeket is azoktól a pozícióktól, amelyekbe ma a szürkék és az átlagok helyezkedtek.

A magyarság legtragikusabb tíz esztendejének végén kénytelenek vagyunk néhány megállapítással és néhány kérdéssel. Vajjon gyengébbek lettünk volna-e, akkor, ha a centralizáció nem erőlteti reánk a maga gyámságos tulhatalmát, vajjon rosszabb gazdasági, politikai és kulturális helyzetben lennénk-e, ha a konszolidáció és a kulturfölény nem azokkal az eszközökkel dolgozik, amely a leglelkesebb és legmagyarabb rétegek elkedvetlenítését okozták? Vajjon mi lett volna, ha a magyar társadalom cselekvőerőkkel és cselekvőbb akarattal határozottabban és nem sinek közé szorítottan veszi fel a harcot, illetve folytatja a nagy küzdelmet, amelynek sikere nem matematikai és statisztikai tényeken nyugszik, hanem azokon a lelki és érzelmi alapokon, amelyeket a kulturfölény megrendített s azokon a meggyőződéseken, amelyeket csak bizonyos mértékig s bizonyos határig volt szabad a kulturfölény és a konszolidáció megerősödésével vallani? Vajjon összeomlott volna-e a magyar Államiság, ha nem alkalmazkodik a külföldi kölesön mögé rejtőzött hatalmaknak? Vajjon, nem volna-e erősebb ez a rendszer egy lelkiességben, gondolkodásban és vágyaiban egységes magyar társadalommal a háta mögött, mint így, amikor nagy számíthat mindenben a közvélemény erőire! Most, amikor nagy problémák eszontujjai zörgetnek a magyar lét ablaküvegein, százszorosra fontos volna egy lelkiességben töretlen és érzelmeiben egységes nemzeti közvélemény. A szabadközvélemény luxusát azonban nem meri kockáztatni a kulturfölény, amely most megmagyarázhatatlan némaságba dermed, mint aki örül, hogy csendben meglapulhat és megbújhat a fűrkész szemek elől.

Ez az elsavanyodott magyar közszellem kiséri nagy nemzetközi csatáinkat és visszafojtott lélekzettel várja az újesztendő elején a hágai döntést, amely vérünkbe és husunkba hasít. Ezzel a társadalommal megyünk neki a kérdések kérdéseinek: talán a nagy dolgok, a sorsdöntő problémák keze valahogyan hozzányúl azokhoz a béklyókhoz, amelyeket a tulhajtott etatizmus kötött a nemzet lelkére és egy egységes nagy, lendületében és céljaiban új lélekzethez jutott közvélemény áll a magyar álláspont mögé.

Első Magyar Részvény-Serfőződe

PARACELSUS SÖR

csapolása megkezdődött!

A nagy tápértékű barna idénysör — amíg a készlet tart — palackokba lefejtve is kapható: kávéházakban, vendéglőkben, fűszer- és csemegeüzletekben.
V déken: összes raktárosainknál, minden jobb étteremben, kávéházban és csemegeüzletben.

A Irania képviselőház szombat
éjjeli ülésén bizalmat szavazott
a kormánynak

Páris, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A képviselőház szombat éjjel is ülést tartott, amelyen Chéron pénzügyminiszter és Tardieu miniszterelnök megnyugtató felvilágosításokat adtak a nemzetközi bankra vonatkozó aggodalmakra. Chéron pénzügyminiszter nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a hága értékeket megbecsülhetet-

len szolgálatot tehet a béke ügyének, ha sikerül véglegesen rendeznie a jóvátételi kérdést.

Tardieu miniszterelnök kiemelte, hogy a rendezés legnagyobb előnye az lesz, hogy a jóvátételi ügyet a politika teréről pénzügyi terre viszik át.

A vita befejeztével a képviselőház 316 szavazattal 271 szavazat ellenében bizalmat nyilvánította a kormánnyal iránt.

Ha Wekerle Sándor nem lép
föl Tokajon, Bartoss Tivadar
ny. államtitkár vállal jelöltséget a kerületben

Lázár Miklós erőlködése a kizárólagos jelöltségért — A tokaji zsidók nem támogatják kellően Lázárt

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A tokaji kerület mandátuma tudvalegven báró Maillot Nándor elhalálozásával gazdátlan maradt. Még alig hunyta le Maillot a szemét, már megindult a liberalizmus frontján a küzdelem, hogy a mandátumot Maillot Nándor egykori ellenfelének, Lázár Miklós budapesti lapszerkesztőnek juttassák. Repülőgépszerű gyorsasággal jelentkezett Lázárnál — annak önvallomása szerint — egy tokaji küldöttség, amely biztosította Lázárt hűségéről, szeretetéről és felkérte a jelöltség elfogadására. Lázár Miklós természetesen nem térhetett ki e közszeret és népesség megnyilvánulása előtt, természetes tehát az is, hogy akcióba lépett úgy ő maga, mint barátai köre. A demokratikus fronton mindent elkövetnek arra,

hogy a kerületbe ne küldjenek hivatalos jelöltet

és a választásnak szabad folyását biztosítsanak a kormány részéről. Lázár Miklós barátai szintén akcióba léptek és minden rábeszélő-képességeket felhasználják arra, hogy Lázár Miklóst *mérsékeltbűnek* tüntessék fel, mint amilyen a maga valóságában. Kivált az egységspárt sorában szereztek néhány hívet maguknak, akik hajlandók támogatni Lázár Miklós jelölését. Ezzel szemben azonban az egységspárti túlnyomó nagy része

nem nézne jó szemmel Lázár Miklós érvényesítését a kerületben,

annál kevésbé, mert vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endrőt nem engedték Tarpán mandátumhoz jutni, pedig Zsilinszky Endre egyénisége, publicisztikai és közéleti multja sokkal szimpátiikusabb az egységspárt előtt, mint Lázár Miklósé. Az egységspártiak e nagy többsége

bizonyos levelezésről vél tudni, amelyet Lázár Miklós egy péntekkor folytatott, amelyben a Bethlen-rezsimről minden fék nélkül kifejtette a maga véleményét.

Erről az oldalról egyenesen nem néznek jó szemmel Lázárnak mandátumhoz való jutását. Barátai,

akik az egységspártban is vannak, viszont minden eszükkel arra törekednek, hogy Lázár Miklós ne kappjon ellenjelöltet. Jellemző, hogy Lázár Miklósnak a liberális és radikális sajtó teljes mértékben rendelkezésére áll a közvélemény előtt azt a látszatot adják,

mint hogyha Lázár Miklós verhetetlen volna ebben a kerületben.

Az egységspárt vezetősége Wekerle Sándor pénzügyminisztert, akarta felleptetni, aki azonban húzódik attól, hogy egy teli választásba belemenjen, reszortjának gondjai sokkal jobban lekötik, semhogy időt szakíthasson magának a kerület beállítására. *„Mindamellett Wekerle jelöltsége”* fenmál, bár, mint értesülünk, bizonyos mértékig elkedvetlenítette a sajtónak az a beállítása,

hogy neki ezért a mandátumért akár Lázár Miklóssal, akár pedig bárki mással „küzdieni” kellene.

Lázár Miklós a maga érdekében mozgósította nemcsak a különböző frontokon elhelyezkedő barátait,

hanem a tokaji rabbi budapesti rokonságát is,

mert az ottani zsidóság nem egészen biztosan támogatja jelöltségében. Szombaton, mint a napisajtó megírta, tanácskozás volt a belügyminisztériumban, ebben a kérdésben, azonban még végleges döntés nincsen, annál kevésbé, mert Bethlen István gróf még nem hallatta szavát. Nem lehetetlen, hogy Bethlen személyesen nem foglalkozik a tokaji mandátum kérdésével, mert minden idejét a *hága konferencia anyaga foglalja el*. Ebben az esetben a döntés Darányi Kálmán kezében van. Az egységspártiak túlnyomó többsége, amelyet a napisajtó egyoldalú beállítása nem kápráztatott el, abban az esetben, ha Wekerle nem vállalná a jelöltséget,

Bartoss Tivadar nyugalmazott földmívelésügyi államtitkárt szeretnék felleptetni, akinek a kerületben nagy talaja van.

Primo de Rivera bejelentette, hogy
rövidesen megszűnik a spanyol
diktatura

Madrid, december 29.

(Havas.) Primo de Rivera tábornok az ABC szerkesztője előtt nyilatkozva kijelentette, hogy a mostani állapot további fenntartása hátrányokkal és kockázattal járna. Ma már megértett az idő arra, hogy a diktatura megszüntetésére gondoljanak.

A diktatúrát a végleges kormányzat berendezéséig átmeneti kormányzat követné.

A Felvidéken megjelenő Garamvölgy című lap
szerkesztőjét letartóztatta a rendőrség

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Vasárnap délelőtt a főkapitányság politikai osztályának detektívjei előállították Farkas Antal 29 esztendősi lapszerkesztőt, aki a Felvidéken megjelenő kommunista irányú Garamvölgy című lapnak a kiadója és szer-

kesztője és az ügyészség régebben körözi a magyar nemzet gyalázása és kommunista igazság vádjai miatt. Farkas Antalt az utcán ismerte fel a detektív, bekísérte a rendőrségre, ahol letartóztatták.

Fenyő László tizennyolcesztendő
reáliskolai tanuló a Fehérvári-úti
vámánál a gyorsvonat mozdonya
elé vetette magát

A fiatal diák titokzatos és borzalmas
öngyilkossága ügyében nyomoz
a rendőrség

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap hajnali három órakor a Fehérvári-úti vámnál Köke Mátyás pályőr, amikor rendes körzetét végezte, a 4-es számú órház közelében, a *sinék mentén egy teljesen összeroncsolt, vértócsába fagyott holttestet talált*. A borzalmas leletéről azonnal jelentést tett a legközelebbi rendőrszobának, majd értesítették a főkapitányság központi ügyeletét, ahonnan rendőri bizottság szállt ki a helyszínre. Reflektorok fénye mellett vizsgálták meg a holttestet. A szörnyen összeroncsolt férfi holttestén rendes ruhadarabok voltak, fehérneműje is finomabb anyagból készült és ebből azonnal megállapították, hogy az ismeretlen férfi a közeposztályhoz tartozó egyén lehetett.

A holttestet beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe és a zsebében talált tárgyakat, egy állatkerti bérletjegyet,

amely Fenyő László névre volt kiállítva,

valamint egy levelet, amelynek borítékján *„Fenyő Kornél gépészmérnök, Király-utca 69.”* címzés állott, lefoglalták és a főkapitányságra szállították. A rendőri bizottság alig ért vissza a Zrínyi-utcai főkapitányság épületébe, jelentkezett Fenyő Kornél gépészmérnök és bejelentette, hogy fia, Fenyő László, 18 esztendősi reáliskolai tanuló, a Reáltanoda-utcai iskola diákja,

24 órával előbb eltűnt hazulról és azóta teljesen nyoma veszett.

A kétségbeesett apának megmutatták a Fehérvári-úti vámnál talált összeroncsolt holttest tulajdonát

képező állatkerti jegyet és levelet, mire Fenyő Kornél gépészmérnök felismerte azokban eltűnt fiának holmijait. A szerencsétlen apa teljesen leesújtva, magánkívül bontotta fel a levelet, amelyben a következő sorok állottak:

„Valami bajom van, nem tudom micsoda, de úgy érzem, hogy nem folytathatom az életem... Bocsássatok meg és isten veletek. Laci.”

Fenyő Kornél gépészmérnök a levél előlvasása után a főkapitányság központi ügyeletén *elájult* és csak percek múltán tudták magához téríteni.

Jegyzőkönyvi kihallgatása alkalmával nem tudta fiának halálát semmivel sem megmagyarázni. A rendőrség a 18 esztendősi realista tragikus öngyilkossága ügyében a nyomozást megindította.

A rendőrorvosi jelentés szerint Fenyő László valamelyik *kora hajnali vonat mozdonya elé vetette magát*, amelynek a kerekéi a felismerhetetlenségig összeroncsolták.

Csicserin visszatér
Moszkvába

Varsó, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Itteni lapok jelentése szerint Csicserin, aki még mindig Németországban gyógykezeléti magát, néhány nap múltán visszatér Szovjetországra. Lengyelország határát az utazási terv szerint január 4-én lépi át és átutazásakor néhány napot Varsóban tölt el.

Román diákok közbelépésére Temesvárott levették a műsorról a „Hotel Imperiál”-t

Azt kifogásolják a filmen, hogy az osztrák-magyar csapatok Lemberget visszahódították az oroszoktól
— A magyar katonaruha filmen is riadalmat okoz az oláhok között

Temesvár, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Temesvár magyar érzelmi közönsége már napokkal ezelőtt nagy érdeklődéssel várta a „Hotel Imperiál” című Budapestben is, de mindenütt a világon nagy sikerrel játszott magyartárgyú film bemutatását. A város egyik legnagyobb mozgófényképszínháza kötötte le magának ezt a filmet, természetesen meglehetősen nagy kölcsöndíj ellenében, de számítva az anyagi és erkölcsi sikerre, meghozták az áldozatot, hogy a „Hotel Imperiál” Temesvár közönségének is bemutatásuk. A filmet alig játszották néhány napon keresztül, amikor a mozgófényképszínház vezetőjénél, aki történetesen nyugalmazott ezredes, diákokból álló küldöttség jelent meg és követelte, hogy a „Hotel Imperiál” című filmet vegyék le a műsorról,

varly legalább is töröljék azt a jelenetet belőle, amikor osztrák-magyar csapatok Lemberget az oroszoktól visszahódították.

A temesvári román diákoknak

ez a terrorisztikus fellépése természetesen nagy megütközést keltett mindenfelé és a mozgófényképszínház vezetője kijelentette a diákküldöttségnek, hogy a „Hotel Imperiál” a bucaresti filmcenzúra már cenzurázta és nem talál benne kifogásolnivalót és így a filmet előadásra alkalmasnak találta.

— Egyébként pedig a filmen szereplő egyenruhákól tulzás lenne megjedni. — mondotta a filmszínház vezetője, — a „Hotel Imperiál” filmjében olyan jelöltek vannak megörökítve, amelyek a világháború alatt tényleg megtörténtek és így a román diákságnak aligha lehet ezeket az eseményeket a történelem lapjairól kitörölni.

A mozgófényképszínház vezetősége eselleges tüntetésektől tartva, egyelőre levette a műsorról a „Hotel Imperiál” és újra cenzura alá bocsátja. Mindenesetre ez a kis esemény is élénk világot vet az ottani állapotokra és arra, hogy a románok lelkiismerete nem lehet a legtisztább, ha már a filmen szereplő magyar katonai egyenruhákól is megjednek.

Megint működik a titokzatos éjszakai rádióleadóállomás

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Allg néhány hete, hogy a magyar rádióleadóállomás műsorának végzetével új rádióműsor kezdődött, amelynek keretében trágár vicceket és izléstelen tréfákat közvetítettek. Amint a magyar rádió igazgatósága értesült erről a különös éjszakai rádió „egyetlen akcióról”, azonnal megindította a posta vezetőségével és a rendőrséggel karöltve a nyomozást a leadóállomás felderítésére. Rövidesen megállapították, hogy az éjszakai leadóállomás más hullámhosszal dolgozott, mint a lakitegyi közvetítő, valamint a budai rendőri adóállomás és hogy a hullámok Győr tájékáról, mint centrumból röppennek a világűrbe. A nyomozás azonban idáig nem vezetett eredményre.

Visszont a karácsonyi ünnepek alatt

újra megszólalt a titokzatos leadóállomás.

A műsoron megint az izléstelen viccek sorozata szerepelt, de azonkívül a leadóállomás felolvasója

a kormány tagjait halmozta el névvel a nyomdafestéket ki nem bíró „jókívánságokkal”.

Felvilágosításért a Magyar Rádió és Telefonhíradó Rt. vezetőségéhez fordultunk, ahol a műszaki osztálynak egyik tagja a következő felvilágosításokat adta erre vonatkozólag:

— Az éjjeltitáni titokzatos rádióállomás újabb működéséről a rádió vezetősége még nem kapott jelentést és nem is valószínű, hogy a multikori győri állomás kezdett volna újból dolgozni, mert hiszen a nyomozás folyik és a hatóságok készen állanak arra, hogy a működésben levő és ilyenkor könnyen kikutatható állandó lesültek. Ellenben egy másik rossz tréfáról lehet szó. A nagyobb felvevőkészülékekkel is lehet kis körzetben leadni és lehet, hogy a karácsonyi éjszakai tréfa eredete is erre az okra vezethető vissza.

A Reggeli Ujság értesülése szerint az újabb rádiótréfát tényleg csak Zugló környékén hallották és valószínű, a Rádió Rt. vezetőségének az a feltevése, hogy csak egy kis területen, éretlen tréfáról van szó. Mindenesetre jellemző a pesti publikumra hogy akadnak egyesek, akik a karácsonyi ünnepek hangulatát izléstelenségekkel igyekeznek elrontani, de még jellemzőbb, hogy vannak, akik ezt hallgatják...

A német kommunisták úgy látják, hogy elérkezett részükre a cselekvés ideje

Hamburg, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A Hamburger Anzeiger a kommunista pártközpont egy titkos köriratát közli, amelynek hitelességehez nem férhet semmi kétség. A körirat szigorúan bizalmasnak van jelölve, dátuma 1929 december 10. s a kommunista párt minden fiókja és titkár sága megkapta.

A körirat mindenekelőtt megállapítja, hogy

a német kommunisták részére elérkezett a cselekvés ideje.

Követelik, hogy a párton belüli viszálykodások azonnal szűnjek meg. Az egyes pártok szervezetén belül bizalmi csoportokat kell alkotni s e csoportoknak az a kötelessége, hogy

a rendőrség és a birodalmi

védőőrség minden készülődéséről, csoportjainak elhelyezkedéséről azonnal tudomást szerezzen.

A munkásság között minden esz-közöl fokozni kell az izgalmat. Főleg a munkanélküliek elkese redőst kell növelni. A körirat azt hiszi.

ha a három millió munkanélkülit a kommunisták táborába sikerül csöditeni, akkor a kommunista forradalom győzelmes lesz.

Szükségesnek tartja a körirat, hogy

a legnagyobb erővel folytassák a birodalmi védőőrség és a rendőrség demoralizálását,

de különösen a nagyvárosokban kell a védőőrség és a rendőrség testileti szellemi szétrombolni.

Az új lengyel kormányban Zaleski lett a külügyminiszter és Pilsudski a hadügyminiszter

Varsó, december 29.

(Lengyel Távirati Iroda.) Bartel tanár ma délelőtt az elnöki palotába ment, hogy bemutassa az elnöknek az új kormány tagjainak névsorát.

A köztársaság elnöke kinevezte az új kormány tagjait. Az új kabinet összetétele a következő:

Miniszterelnök: Bartel.

Belügy: Jozewski.

Külgügy: Zaleski.

Hadügy: Pilsudski.

Vallás- és közoktatásügy: Czerwinski.

Ipar- és kereskedelemügy: Kwiatkowski.

Földreform: Staniewicz.

Közmunkaügy: Matakiewicz.

Munkaügy: Prystor.

Közeledésügy: Kuhn.

Posta- és távirati: Börner.

Pénzügy: Matuszewski.

Földművelésügy: Lesniewski.

Jozewski, Matakiewicz, Dutkiewicz kivételével tehát, az új kormányban a régi kabinet tagjai foglalnak helyet. Az új kormány kedden teszi le az esküt a köztársaság elnökének kezébe.

Moseley Sackett lett Amerika berlini nagykövete

Berlin, december 29.

(Saját tudósítónk távirata.) Beavatott helyről származó értesülésünk szerint Shurman volt berlini amerikai nagykövet utódául az Egyesült Államok kormánya Frederic Moseley Sackett szenátort nevezte ki. Moseley Sackett 1868-ban született és bizalmas barátja Hoover elnöknek, akivel együtt vezette a világháború alatt az an-

tánt élelmészeti szervezetét. Az új nagykövet kiváló pénzügyi szakértő, aki 1925 óta tagja az amerikai szenátusnak és vezetés szerepet játszott a szenátus pénzügyi bizottságában.

Sackett az ügyvédi pályáról került a diplomáciai szolgálatba és kinevezése előtt a Louisvill-i kereskedelmi kamara elnöki tisztjét töltötte be.

Rejtelmes gyilkosság Hódmezővásárhely határában

Hódmezővásárhely, dec. 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A város közelében levő Szikány határában egy árok szélén a magas hóban heitven év körüli ember holttestére bukkantak. A holttest körül nagyobb területen össze volt taposva a hó, ez arra vallott, hogy az árokponton heves küzdelem folyt. A nyomozás

kiderítette, hogy az áldozat Aszalay János hetvenéves hódmezővásárhelyi gazdálkodó.

Aszalay karácsony este azzal távozott el hazulról, hogy rokonaihoz megy s utközben akadt össze a csavargóval, aki ezután végzett vele. A vizsgálat megállapította, hogy Aszalay Jánost megfojtották.

Karácsony ünnepén patakba hulladt egy híres angol tudós

London, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Harry Hepburn, a Royal Astronomical Society volt elnöke karácsony első ünnepén egy kis patakban megfulladt. Hulláját karácsony második ünnepén találták meg és övege agnoszkálta. Hepburn az első ünnep azzal távozott hazulról, hogy rendes szokása szerint megfürdik a szabadban, de szállodai lakására többé nem tért vissza.

Hepburn nemzetközi tekintélyű csillagász volt.

Szilveszteri tréfák

olomföntes, apró inceselkedő zsura-ándékok, papírsapkák, álcakok, helabák és egyéb mulatsági kel-

Barna Vilmos Ezermester bazár-ban Budapest, VIII. József-körút 17. (Arjegyzék)

Tripoliszban lezuhant egy francia postarepülőgép

Három pilótája meghalt

Róma, december 29.

A Reggeli Ujság tudósítójától —
Tíz nappal ezelőtt egy francia postai repülőgép, amely utban volt Franciaországból Ind kínába, az afrikai tengerparton, a nagy Szirtisz közelében, Tripolisz területén lezuhant.

Hosszas keresés után olasz repülőknél sikerült a repülőgép roncsait megtalálni. Az olasz hatóságok több teherautót küldtek

ki a repülőgépszerencsétlenségnek életüket vesztett pilóták és a rakomány elszállítására, de a járhatatlan utak miatt a gépkocsik kénytelenek voltak visszafordulni. A hasonló célból kiküldött repülőgép a leszállásnál súlyosan megsérült.

Az olasz repülő a francia géproncsai mellett megtalálták a három francia pilóta holttestét és ezeket, valamint öt postaszakot azután elszállították.

Moldenhauer a német tenniszbajnok autóbaleset következtében meghalt

Berlin, december 29.

(Saj. tud. táv.) A vasárnapi autóbaleseti krónika egyik legsajnálatosabb szerencsétlensége Hans Moldenhauert, a német tenniszbajnokot érte.

Moldenhauer kirándulásról hazajövet maga vezette Ford-kocsiját. Az uton előtte baladt egy másik kocsí, amelyet meg akart előzni.

A tenniszbajnok gépkocsija hirtelen ferozt és az ellenkező irányból jövő villamoskocsival összeütközött. Az összeütközés

következtében a gépkocsi felborult és mind a négy utasa kizuhant az utestre.

Moldenhauer koponya- és kules-csonttörést szenvedett. Moppe igazgató idegsekkot kapott és Leu festőművész, valamint a gépkocsi negyedik utasa, Flehinghaus kisasszony is súlyosabb sérüléseket szenvedett.

Berlin, december 29.

Hans Moldenhauer ma este hét órakor az achenbachi kórházban, anélkül, hogy eszméletét visszanyerzte volna, meghalt.

Mikes Lajos lemondása válságba döntötte a Baumgarten-alapítvány kuratóriumát

A díjasok kiválogatásánál ezentul az írók vagyoni állapotát is figyelembe veszik — Jövő évben csak nyolc Baumgarten-díjat osztanak ki

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A Baumgarten-alapítvány körül az utóbi napokban igen sok szó esik, aminek főoka, hogy a kuratórium egyik tagja, Mikes Lajos, a kitűnő író és műfordító lemondott kuratóriumi tagságáról. Lemondását nyílt levélben jelentette be az egyik napilapban, de az okáról hallgatott.

Néhány nap múltán, jövő év január 18-án kell döntenie a Baumgarten-alapítvány kuratóriumának arról, hogy a jövő évi díjakat kik részére adja ki. Természetesen nemcsak az írók között fojlik a találgatás, de egyelőre maguk a kuratórium tagjai sem állapodtak meg a díjasok új névsorában és emiatt több tanácskozást kellett tartaniuk, hogy Baumgarten szüls napjára már semmi elintéző ne legyen.

A tanácskozások legutolsóján Mikes Lajos azzal a kívánsággal állott elő, hogy a költői díjasok közé osszák be Szabó Lőrincet és Fodor Józsefet. A két fiatal író kiválósága ellen a kuratórium egyetlen tagjának sem volt és nem is lehetett kifogása, azonban a kuratórium vezetőségében az a felfogás kerelkedett felül,

hogy nem lehet megismételni az 1928 januári eljárást, amikor nem voltak tekintettel az írók anyagi helyzetére, hanem kiadták a díjat olyonoknak, akik meglehetősen kényelmes módban éltek.

Szabó Lőrinc és Fodor József kiüntetését a kuratórium tehát nem tehette magáévá, Mikes Lajos e döntésnek levonta konkvenciáit és lemondott a Baumgarten-alapítvány kuratóriumi tagságáról. Természetesen rögtön megindultak a próbálkozások, hogy Mikes Lajost rábírájk elhatározásának megváltoztatására, de minden érvelés hasztalan volt. Mikes Lajos hajthatatlan maradt, a Baumgarten-alapítvány kuratóriuma így csónka lett s meglehetősen kínos válságba jutott, mert

allig néhány nap január 18-ig, amikor is a végrendelet és az alapítóoklevél értelmében a teljes számú kuratóriumnak kell döntenie a díjak odaítéléséről.

A most kivált Mikes Lajoson kívül a kuratóriumnak tagja volt az ősz végén elhunyt Osvát Ernő is s így hirtelenben két tagsági helyet kell betölteni, azonban a két új tag személyében idáig nem tudtak megállapodni.

Igen bizonytalan a helyzet az 1930. évre kiutalandó Baumgarten-díjakkal is. Az alapítvány vagyonát tevő óriás bérházban ugyanis egy hatalmas üzlethelyiség a mai napig is üresen áll, míg egy másikat az eddiginél jelentékenyen olcsóbban kellett bérbeadni, ennek következtében

az 1930. évi jövedelem körülbelül 8500 pengővel csökkent és így arra a megoldásra gondoltak, hogy 1930-ban tíz díj helyett csak nyolcat adjanak ki.

Ez a megoldás anyival egyszerűbb lenne, mert voltaképpen csak egy díjas helyet kellene törölni, mert az elhunyt Osvát Ernő helyett, aki tavaly díjat kapott, egyszerűen nem iktatnának be senkit. Mégis a kuratórium több tagja aggodalmasnak látja a díjasok számának csökkentését és inkább azt a módot választaná, hogy a segélyezésre szánt összegből vonják el a nyolcezeröttszáz pengőnyi hiány fedezésére szükséges összeget.

Végleges döntés még nincsen, de mégis valószínű, hogy a tíz díjat a jövő évben is kiadják.

Hire jár, hogy az új díjasok sora merőben más lesz, mint az ideig. A változást főleg a kritikus díjasok sorában várják.

A pécsi egyetemi

Szent Mór-Kollégium

jogász-, orvos- és bölcsész-hallgatókat vesz fel

RENDES TAGJAI sorába.

Díjtétel külön szobában havi 125 P
Díjtétel, ha kettőn laknak, személyenkint — — — 105 P
Díjtétel, ha többen laknak egy szobában — — — 88 P

Aki csak szobát bérel és külön lakik, havi — — 45 pengőt fizet
Aki másodmagával lakik — — — 35 pengőt fizet
Ha többen laknak, fejénként — — 25 P-t fizetnek

A Maurinum menzáján:
reggeli, ebéd, vacsora 1 óra 44 P
csak ebéd és vacsora 1 óra 36 P
külön ebéd 85 fillér, külön vacsora 65 fillér.

Büfé egész nap olesó árban.
A kérvények 1930 január 7-ig adandók be

MAURINUM, PÉCS címre.

Lemondott a görög belügyi és a közegészségi miniszter

Athén, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

(Havas.) Argiropoulosz belügy-miniszter és Pappasz közegészségügyi miniszter lemondott. Mindkét miniszter Konditisz pártjához tartozik.

Venizelosz miniszterelnök hétfőn a kormány széleskörű átalakításával fogja rendezni a válságot.

Az indusok nemzeti kongresszusa India teljes függetlenségét követeli — Kimondta az angol iörvények bojkottját és az adósztrájkot

Ghandi javaslatára elutasították a londoni tanácskozáson való részvételt — Az Angliával való viszony azonnali megszakítását elutasították

Lahore, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A nemzeti kongresszus megnyitása alkalmából Nehru elnök körülbelül

harminezer indus jelenlétében tomboló lelkesedés közepette felvonta India nemzeti lobogóját.

A kongresszus épületén kívül összesereglett tömeg lelkesedésében áttörte a rendőrkordont. A nagy tolongásban sokan elájultak.

A kongresszus intézőbizottsága tíz óráig tartó ülésben foglalkozott Ghandi javaslatával, mely

India teljes függetlenségére irányul és elutasítja a londoni tanácskozáson való részvételt. Ghandi javaslatát 131 szavazattal 89 ellenében elfogadták.

Ellenben elutasították Bose nemzetipárti képviselő javaslatát, aki az Angliával való viszony azonnali megszakítását indítványozta és az általános sztrájk mellett törtélandó. A választmány határozati javaslata a kongresszus teljes ülése elé kerül.

Lahore, december 29.

Az indiai nemzeti kongresszus teljes ülést ma nyitotta meg Pandit Javaharlal Nehru elnök, aki beszédeben hangoztatta, hogy szocialista és köztársasági alapokon áll és visszautasítja a dominiumok státutumait. A kongresszus céljait röviden a következőkben foglalta össze:

Hare a teljes nemzeti függetlenségért, a jelenlegi önálló törvényhozási intézmények bojkottja és az adósztrájk kimondása.

Madras, december 29.

Az indiai liberális párt Madrasban ülést tartott, amelyen az elnök megnyitójában a többi között a következőket mondotta: Az indiai liberálisok nincsenek abban a helyzetben, hogy csatlakozzanak a polgárság elutasító politikájához. De indítatva érzik magukat, hogy komoly íntelmet intézenek a kormányhoz és utaljanak arra, mely veszedelmes volna az indiai szabadsághozzámogat lekiésinyelni, vagy teljesen ignorálni.

Az oroszok kínai területről kivonták csapataikat

Kowno, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Moszkvából jelentik: A szovjetunió hadügyi népbiztossága közli, hogy a túlszékelt hadseregnek ama csapattevel, amelyek a Kínával

folytatott harcok során kínai területre benyomultak, ismét visszateret orosz területre.

Mandzsuriát már teljesen kiürítették az oroszok és még e hét folyamán kiürítik a Sungari-folyó partján levő kínai városokat is.

Dortmundban a vihar összedöntött egy épülő templomot

Dortmund, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Egész Nyugatnémetország felett orkászzerű vihar dühöngött, amely igen nagy károkat okozott. Dortmundban vasárnap délben

a vihar következtében összedőlt a Petri-Nicolai egyház.

községnek épülőfélben levő temploma.

Az épület már harminc méternyi magasságot ért el és az egész vasbetonpítményt, mint a kátyavárat ledöntötte a vihar. Csak a keresztelő kápolna és a sekrestye alacsony, nyers konstrukciója maradt sértetlen. A kárt 600.000 márkára becsülik.

Egy hamburgi csatornában összeütközött két tengeri gőzös

Hamburg, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A Nieder-Elbet a Süder-Elbevel összekötő Kohlbrand-csatornában a Sloman-Társaság Carthagenai gőzöse összeütközött a Royston angol gőzössel.

A Carthagenai erősen megrongálódott: emberéletben nem esett kár, de az anyagi kár igen jelentős.

Az angol gőzöst Hamburgba, a Carthagenait a hamburgi kikötőbe vontatták.

Budapest lakosságának milliárdos megtakarítását jelent a bányai áram bevezetése

Az Elektromos művek egyes telepei tizenegy filléres önköltségi árral dolgoznak a Talbot-áram öt filléren aluli árával szemben — A főváros huzavonája miatt elkésett a budapesti áramátvevő építése — A fővárosnak annyira szüksége van a bányai áramra, hogy drága áron magánvállalatoktól kénytelen vásárolni az áramot — A bányai telepek csak négy nagy fogyasztója lesz — A Mávvai, a Beszkártal, Győrrel és Magyaróvárral már kész a megállapodás, csak a főváros vezetői taktikáznak

Dr. Verebely László, a bányai centrálé életrehívója nyilatkozik a Reggeli Ujságnak

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Az ország leghatalmasabb erőműve épült meg Bányán, hivatalosan arra, hogy az ország nagy részét igen olcsó áron lássa el villamárral. Grandiózus műszaki alkotás ez, amely büszkén állja a versenyt a külföld legimpozánsabb erőtelepeivel. A munkálatok már nagyban előrehaladtak és a tervezett időpontra,

február végére át is lesz adható rendeltetésének az üzem.

Tervezői lelkiismeretesen dolgoztak fölépítésén és ennek tulajdonítható, hogy félrelát a szerződéses határidő előtt készült el. Tömerdek millió megtakarítást jelent már ez az egyetlen tény is, de a bányai centrálé mégis törszerű a közönség előtt. Kikezdte a gunyolódás, hangzatos jelszavak örve alatt beleharapott az önérdék, de a bányai centrálé mégis tökéletesen szolgálja majd a nagyközönség érdekeit, mert olcsóbb áron tudja adni az áramot, legmodernebb felszereléssel a legnagyobb üzembiztonságot nyújtja, szemben az Elektromos Művek mostani gyatra áramszolgáltatásával, amelyben ugyancsak minden napos az üzemzavar.

A bányai centrálának az ország életében való jelentőségéről, a működésétől várható haszonról

A főváros tervez, de semmit se valósít meg

— Mindenekelőtt azt kell megállapítanunk, — kezdte — hogy volt-e szükség a bányai centrálé megépítésére. Erre a következőket felelhetem:

— Az akkor még embrionális állapotban volt üzemvizsgáló bizottság 1925 év folyamán azt a jelentést terjesztette a belügyminiszter elé, hogy a főváros kelenföldi telepét hatvan ezer kilowatt erővel bővíteni kell. Bejelentette még, hogy az elavult, többé nem modern és

megkérdéztük a grandiózus alkotás európai tekintélyű alkotóját, dr. Verebely László műegyetemi professzort.

A professzor a műegyetemen lévő hatalmas dolgozószobájában fogadta a Reggeli Ujság munkatársát. Egy óriás íróasztal, műszeres szekrények és néhány bőrkarosszék; ez a végtelen egyszerűség nagyszerűen illik Verebely professzor egyéniségéhez. Hatalmas, szinte kétféletes óriás ő, aki professzori ársaival együtt megteremtette az ország legimpozánsabb műszaki intézményét. Mit is jelenthetne körülötte néhány limlom, csecse-beese! Egyetlen dísz: a falra szaggatott nyolc-tíz bekerezett fénykép, amely az épülő bányai centrálét mutatja. Erre nagyon büszke és irattaskájából kivesz még néhány fotográfiát, de ezek már az elkészült telepet ábrázolják.

Verebely professzornak csak egyetlen kérdést tettünk föl: mi előnyt várhat Budapest és az ország a bányai telep munkájának megindulásától? Szabatosan, kemény logikára valló fegyelmzettiséggel már meg is indul benne a felelet folyamata; de meunyre figyelmes és előzékeny ez a nagyszerű ember! Még arra is marad figyelő ereje, vajon tudjuk-e kellő gyorsasággal követni száguldva kipattanó gondolatait.

hasznosan nem dolgozó telepeket, amint a Váci-utcai, a Berzenczey-utcai és a Pálffy-téri, le kell szerezni.

— E jelentés alapján a fővárosi Elektromos Művek bővítési programot dolgozott ki és megállapította már akkor, hogy a kelenföldi telepet 1930-ra, tehát a néhány nap múltán elkövetkező évre négy új, egyenként huszonezer kilowatt teljesítőképességű géppel kibővíti. Tehát

Tehát 1930-ra az új gépek közül csak egyetlenegy lesz üzemképes.

Több új gépet egyébként ezen a telepen nem is lehet állandóan üzemben tartani, mert az új kazántelep csak egy új gépet képes ellátni, újabb kazántelepet pedig nem is rendeltek még.

A Berzenczey utcai pénzévő

— Kelenföldre négy új gép kellene még, de csak egy van, három hiányzik, de hiányzik egyben a főváros gazdaságos ellátásból hetven ezer kilowatt is.

— Ebből következik, hogy a főváros nem tudja leállítani a csöppet sem gazdaságos telepeit. Ez

ez a két telep 1929-ben olyan drágán működött, hogy egyedül a szénköltség öt háromtized fillér volt kilowattóránként. Ezen a két telepen az áram előállítás ára kilowattóránként tizenegy fillér volt. Csak akkor derül ki, hogy ez mily horribilis ráfizetés, ha tudjuk, hogy ez a két telep 1929-ben hatvanöt millió kilowattórát termelt. Ezzel is súlyosabb, hogy a főváros tizenkét millió kilowattnyi áramot magánvállalatoktól kénytelen vásárolni és pedig, képzelhetően, nem valami olcsó áron.

— Már ennyiből is világos, hogy milyen horribilis megtakarítást jelentene a fővárosra, ha 1930-ban nyolcannomillió kilowatt órányi áramot bekapcsolhat a bányai centráléról. A bányai áram egy-ségára öt filléren alul lesz és így

többmilliárdnyi megtakarítás érhető el évenként a bányai áram bekapcsolásával.

— Nagyjában ugyancsak állnak a Beszkártal szemben is. Az elavult Pálffy-téri telepet le kell állítani, a Révész-utcai telepet pe-

dig ezerötszáz lóerős teleppel bővíteni kell. Meg kell jegyezni, hogy a Pálffy-tériről nem is szólva, a sokkal modernebb Révész-utcai telep üzemköltségei is sokkal nagyobbak, mint a Bányánál készen kapott áram ára.

— Mindezekből nyilvánvaló, hogy a főváros közönségének eminens érdeke, hogy a főváros és a Beszkártal csatlakozzon a Bányán kiépített országos hálózathoz. Az olcsó áram a főváros háztartásában rendkívüli megtakarításokra ad lehetőséget.

Nem lesz több üzemzavar

— Megjegyzem még, hogy a bányai áram azért ilyen olcsó, mert a háború utáni kor legolcsóbb költségnél épült a telep, de a bányai centrálé lehetővé teszi azt is, hogy az Elektromos Művek már megszerzett költségeit olyan befektetésekre használják, amelyek alkalmasak az utóbbi időben ugyancsak mindennapos üzemzavarok megállítására. A részben már teljesen elavult földalatti kábelhálózatot frissel cserélhetik föl a periferiákon egyre növekedő légvezeték kábelkkel helyettesíthetik. Hangsúlyozni kívánom azonban, hogy a bányai áram

bekapcsolása nem jelenti a kelenföldi bővítési program földadását. A főváros csak a bányai áram felhasználásával és a kelenföldi telep tervezett négy új nagy egységgel való kibővítésével képes teljes üzembiztonságot teremteni, nemcsak a meglévő fogyasztás számára, hanem a közeljövőben várható sokkal nagyobb fogyasztás számára is.

— A bányai centráléba kapcsolódással a főváros céltudatos propagandát indíthat a fogyasztás növelésére. Ezt most nem teheti, mert

drágán termelő meglévő felszerelése még a mostani fogyasztás fedezésére is képtelen, hiszen amint említettem, idegen telepekről kénytelen vásárolni áramot.

— A bányai telep olcsó energiája lehetővé teszi, hogy ki-egyenlítődjön az a disparitás,

amely ma a kindlat és lefojtott ke- reslet között fennáll.

Budapesten a Beszkárt kap elsőnek bányai áramot

— Megemlítem még, hogy az új-ságokban egész sereg téves hír-adás jelent meg a vidéknek vil-lamos árammal való ellátásáról.

A százezer Voltos országos táv-vezeték sohase fog részleteladással foglalkozni és közvellenül sohase fog községeket viágitani.

A bányai centrálé rendeltetése, hogy árammal lássa el Budapestet

a bányai centrálé indulásakor azonban negyven millió felhasználó áram marad, mert a MÁV villamosítási munkálatai nem ha-ladtak az előírt tempóban.

Ez a negyven millió kilowatt áll majd a főváros rendelkezésére.

— A bányai telep majdnem félével a szerződéses határidő előtt működésre készen áll. A tele-nek csak 1930. június végére kellett volna elkészülni, de két gépet máris felállítottak, ezzel a két géppel most folynak a terve-lési próbák, míg a harmadik gép felállítására február, márciusban kerül a sor.

— A bányai áram budapesten legelőbb a Beszkárt hasznára tesz szolgálót, mert a Beszkárt a ma-ga átvevő állomását a bányai átadó építésével egyidejűleg kezd-te meg, míg az Elektromos Művek átvevő állomásának építéséről a főváros még a mai napig se dön-tött.

— A bányai áram Budapestet elhuzódása miatt a távvezeték utolsó szakasza elkésett. A bányai szakasz készen áll, de mert

és környékét, a Máv. villamosított vonalait és két vidéki gőcpontot, Győrt és Moson-Magyaróvárt.

— Bányida egyelőre száznole-van kilowatt évi termelésre van felszerelve. Ebből a már megállapított szerződés értelmében átvesz a Beszkárt száz milliót, a Máv. negyven milliót, a vidék tíz mil-liót. A főváros részére tehát ma-rad harminc millió. A főváros har-minc millióját nem számítva,

a főváros a maga átvevőjét má-jus helyett csak augusztusban kezdte építeni és így az állomás január helyett csak áprilisban lesz üzemképes.

Németnyelvű játékdélelőttök

urigyermek részére

B. KISS ERZSÉBET
Leánynevelő Otthonában
VIII., Népszínház-utca 22.

Ugyanott felvételtnek gyengébb idegzetű gyermekek. — Speciális foglalkoztatás — Orvosi felügyelet.

Csoporthelyezés Falk Miksa- utcában.

Felvételek: d. a. 9-11-ig, d. u. 2-4 óráig.

— Hullik a pengő... Ezt a pár szót egy bómunkás fohászokdta pöntest este. Egész délután havas eső esett és az előző napi havat takarították az utcáról s estefelé újra nagy pelyhekben kezdett esni a hó.

— Hullik a pengő... sőhajtozták a bómunkások, akiknek kenyérük, életük függ attól, hogy szigoru havas és kemény-e a tél, vagy olyan enyhe marad, mint eddig volt. Azelőtt a társadalom legszegényebb tagjai nem azon fohászokdta, hogy essék a hó, hanem azon, hogy minél enyhébb legyen az idő és ne kelljen kerestükből fára, szénre, tüzelőre költeniük. Megfordult a világ. Nincs kereset s csak akkor lehet néhány pengőt összekuporgatni, ha esik a hó. De azóta — hová lett az „idei” hó?

— Nagy tűz a daisburgi kikötőben. Duisburgból jelentik. A Koch és társa szállítványozási cégnek a daisburgi kikötőben lévő hatalmas raktárai az ott felhalmozott rendkívül nagy gabona- és liszt-készletekkel együtt tüvészben elpusztult. A tüzet az egyik elevátorban támadt rövidzárlat okozta. A nagy szélben a tűz igen gyorsan elharapódzott és az esti órákig teljesen elpusztította a raktárhelyiségeket, úgyhogy csak a csupasz falak maradtak meg. Az olási munkásokban valameennyi tüzoltóság és három tüzoltóhajó is részt vett. A raktárral szomszédos lakóházakat és üzleti épületeket ki kellett üríteni.

— Freiszperger Frigyes temetése. Freiszperger Frigyes, a tragikusán elhunyt barcsi földhírlő holttestét békén, délelőtt fél 11 órakor szentelik be a Kerepesi-úti temető halottasházában a római katolikus egyház szertartása szerint, majd pedig a somogyimegyei Péterhidára szállítják, ahol 31-én délután három órakor helyezik örök nyugalomra. Az elhunytat a Freiszperger, Rátalyts, Bariss, vitéz Somogyváry-családok, valamint széleskörű rokonság gyászolja.

— Holnap tárgyalják a Titán-pert. Ismeretes, hogy Seifowsky Béla belügyminiszter a Magyarországon a Da galy-vecsei rendőrpénztárakkal kapcsolatban megjelent cikke miatt sajtópert indított a cikke írója, Szokolay Endre ellen. Ebben a perben mindegy három héttel ezeltől folyt le az első tárgyalás Török törvényszéki elnök tanácsa előtt. A tárgyalást annak idején elhalasztották és több tanúnak kihallgatását és iratok beszerzését rendelték el. Az új tárgyalást, amely iránt ugy politikai mint társadalmi körökben óriási érdeklődés nyilvánul meg, hétfőn tartják meg.

— Vadászat után agyonlőtte magát egy szombathelyi ügyvéd. Szombathelyről jelentik, hogy Répcelak községben a körvadászat végén az előkelő vadásztársaság egyik tagja, Szemző Sándor dr. szombathelyi ügyvéd hirtelen balántékhöz emelte fegyverét, a következő perben a fegyver eldördült és szétrovasolta az ügyvéd fejét. Az öngyilkosság oly gyorsan történt, hogy a vadásztársaság közelben álló tagjai nem tudták megakadályozni. Azt hiszik, hogy az öngyilkosságnak pillanatnyi elmezavar az oka.

— Nagy zavartások Szamoa szigetén. Wellingtonból jelentik, hogy Szamoa szigetén súlyos zavartások törték ki. Amelteknek folgamán egy fehér embert és benszült rendőrt megöltek, két fehér rendőrt és harminc benszült rendőrt pedig súlyosan megsebesítettek. Angol jelentések szerint sikerült a rendet helyre állítani, de messzemenő intézkedéseket kellett tenni, mert a benszült lakosság körében rendkívül nagy izgatottság uralkodik.

Petschauer Attila résztvesz a nizzai kardvívóversenyen

Filmre szerződtek a magyar világbajnokot

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A nizzai vívóklub már tavaly meghívta sürgönyileg Petschauer Attila, Gombos Sándor és Glykais Gyula vívóbajnokokat, valamint Santelli vívómestert, a nizzai világvívóversenyre, tavaly azonban nem tehettek eleget a magyar vívók a nizzai klub meghívásának. Ezzel szemben az idén mindhárom vívónk kimegy Nizzába Santelli mesterrel együtt és résztvesz a világ-vívóversenyen.

amelyet február 15-én rendeznek a nizzai karnevál idején.

Ezeket a versenyeket a világ összes kiváló vívói résztvesznek és természetesen, hogy a magyar kardvívás kiválóságai sem hiányozhatnak arról.

Ertesülésünk szerint a kardforgatás világhírességei közül résztvesz a nizzai versenyen többek között Nedo Nadi, Gaudin és Pulli is.

Ezzel kapcsolatban munkatár-

sunknak alkalmá volt Petschauer Attilával beszélni afelől is, hogy mi igaz abból a hírből, hogy a magyar bajnokot Hollywoodba hívták és magas gázzsal filmfelvételekre akarják szerződtetni.

Petschauer Attila merész kombinációnak mondta ezt a hírt és nem volt hajlandó a részletekről nyilatkozni, egyéb helyről szerzett információink szerint azonban

már konkrét ajánlatot is kapott. Ezer dollárt kínáltak fel az utiköltségre és heti ötszáz dollár fizetést biztosítanak már az első hetekben a számára, ami sztár-gázsinnak felel meg.

Kétségtelen, hogy Petschauer Attilának, mint a főbbi sport világnagyságoknak a szerződötése nagy előnyt jelentene a filmvállalat részére, de ugyanakkor nagy volna a jelentősége magyar szempontból is, hiszen az egész világ mozivásznain újra szerepelne a magyar név.

a jellegét gondosan eltitkoló kijáró előtt. Koroda Pál bátyánk valamikor tízezer ismeretlen drámaíró nevében köveletle a halhatatlanságot, mi pedig a tízezer többé-kevésbé ismert panamista ellen fellebbeszünk a közvéleményhez, amely számon tartja a ki és bejáratozást, számon tartja a bankigazgatói fizetéseket, juttatásokat és tantiémeket anélkül, hogy ez a számon tartás akár végzetes, akár csak kellemetlen is volna a panamistára. Külön tisztelet illeti meg azokat a panamistákat, kik az összeférhetetlenségi törvény egyedül helyes magyarázata alapján továbbra is benne ülnek az igazgatói székekben, vállalatokban és részvénytársaságokban. Innen nem lehet őket kiszorítani, annál kevésbé, mert abban a pillanatban, hogy mandátum jutott a kezükbe, a bankok és iparvállalatok nagyon helyes és egészséges ösztönrel felismerték bennük a szaktekintélyt és felismerték a nagy üzleti tudást. Mandátum nélkül elkallódott volna a szaktekintelm, meg a hozzáértés, mandátummal ellenben igénybe veszik azt a fölünyes szaktudást, amellyel még egy vidéki péküzletet sem lehetne eligazítani, nem hogy egy nagy mammutvállalkozást. Ez a szaktudás sokkal jobban fizet, mint a valódság hozzáértés és nem is jár semmiféle kockázattal. De mivel mindennek megvan a maga árnyékos oldala, úgy ennek a szaktudásnak is. Hamar semmivé válik, hamar megszűnik és hirtelen szűnik meg. Abban a pillanatban, hogy a szaktekintő eljelejtik csendőrszurovnyal mandátumba igazítani. Még ezzel a rizikóval is le a kalappal előttük,ők a magyar élet legjellegzetesebb alakjai, akik előbb voltak forradalmárok, mint az ellenforradalom, de később lettek szaktekintők, mint ahogyan a mandátumuk a zsebükbe került.

— A piros taxi és az esernyő. (Panaszos levél.) Az alábbi sorok kapunk egyik olvasónktól: Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! A múlt hónap november 13-án szakadó esőben iltem be a Baross-téren egy piros taxiba, amellyel a főkapitányságra mentem. A Zrínyi-utcai kapunál állt meg a kocsi, amelyben bennfelejtettem az esernyőmet. Az esetet még aznap este be akartam jelenteni a piros taxi központi irodájában, azonban csak másnap délelőtt veték fel a panaszt. Harmadnap érdeklődtem az eredményt iránt, azonban az esernyőről sem akkor, sem néhány nappal később előtt, amikor személyesen is felmentem a Borkocsi-utcai irodába, nem tudtak, sőt egy hölgy fellapozta a panaszkönyvet és megállapította elég szigorú hangon, hogy az esetet be sem jelentettem. Ennek az ellenkezőjére tanuk vannak, akik a telefonálások jelen voltak. Ugyan- csak tanu van arra is, amikor vitába keveredtem az illető hölgyvel, az a vita végén megállapította a bejelentésre vonatkozólag, hogy „az nem létezik.” Így fest az elvesztett tárgyak sorsa a piros taxinál. Mert az nem baj, hogy az ernyő nincs meg, hiszen azt utóvégre a következő utas is elvihette a nagy esőben praktikus okokból, de hogy az esernyő elvesztésének bejelentését letagadják, az különös. (Ad- irás.)

— Találós kérdés. Kaptuk a következő levelet: Tisztelt Szerkesztő Ur! Néhány lapnál már megpróbálkoztam, de sehol sem kaptam kielégítő választ az alábbi találós kérdésre:

— Miért kell a Budapesti Kereskedelmi Akadémia kapuit pontosan háromnegyednyolcok kitar- ni?

Pontosan háromnegyednyolcok, egy percel sem hamarabb. Akar hideg van, akár szél fúj vagy eső esik. A fiatalok ott áznak-fáznak a kapu előtt, az iskolaszolga pedig belülről védett helyről figyel a áramutató állását. Sokszor ötvenhatvan fin didereg a hívós reggeli szélben. Elárulom, hogy a fagyoskodók közt van az én íam is, aki, szegény, a Böszörményi-utról nem tud olyan kiszámítottan elindulni, hogy pontosan kapunyitásra érjen az Akadémia elé. En, sajnos, nem tudom neki megmagyarázni, hogy a lelkiismeretességért — a gyerek nem akar elkésni — miért büntetik ilyen szigorúan, de Önöknek friss és fiatal riporterek vannak, azok talán tudnak megfajtást erre a találós kérdésre:

— Miért kell a Budapesti Kereskedelmi Akadémia kapuját pontosan háromnegyednyolcok kitar- ni?

Befagyott a Finn-öböl keleti része

Reval, december 29.

(Saj. tud. táv.) Leningrádi jelentés szerint a Finn Öböl keleti részében a hetek óta tartó nagy hideg következtében befagyott a tenger.

Az erős jégkéreg olyan hirtelen képződött, hogy az öbölben mintegy negyven orosz és külföldi gőzös odafagyott.

Belgrádban felfüggesztették az új fogyasztási adót

Belgrád, december 29.

Belgrád város vezetősége nemrégiben a pénzügyminisztérium jóváhagyásával 200—300 százalékkal drágította a legfontosabb élelmiszerek fogyasztási adóját. Ez az élelmiszerek súlyos megdrágulásával járt s a lakosság körében leküzdhetetlen izgalmat okozott. Zsifkovics belügyminiszter ezért rövid úton felfüggesztette az új fogyasztási adókat.

Leleplezték egy new-yorki bírót, aki a belörök zsoldjában állt

Berlin, december 29.

Newyork társadalmában nagy feltűnést keltett, hogy Vitale Albert bírót letartóztatták, mert a newyorki betörők zsoldjában állott és mint bíró, feltűnően kedvező ítéleteket hozott betörők s egyéb bűnösök javára.

Új földet fedeztek fel a déli sarkon

Berlin, december 29.

Oslóból jelentik: Niise Larsen repülőkapitány a Norvégia expedíció tagja közli, hogy Lüzow Holm kapitánnyal együtt a VII. Haakon-tergensen a Déli Sark vidékén Cots föld és Enderoi föld között új óriás kiterjedésű földet fedezett fel melyet Norvégia nevében birtokba vett.

A két norvég repülő a hajóról a Norvégia repülőgépen indult felfedezőújtára.

Amikor az ismeretlen földet megpillantották, a tenger egy nyílt helyén vizre ereszkedtek. Sikkel felszerelve megindultak a szárazon, kifeszítették a norvég lobogót s ezután visszarepültek a hajóra.

Enderbi föld és Cots föld a Déli Sark közelében fekszik, az utóbbi a 72—77 fok között, az előbbi az 50—51 fok között. E két terület között most felfedezett földről a világnak idáig nem volt tudomása, sőt még a part formálódásáról sem tudtak. Cots föld és Enderbi föld között légvonalban kétezer kilométer a távolság.

— Játsszunk papát-mamát! A vasárnap délután, amint az szokás, a család, papa, mama s gyerekek kimentek sétálni a Stefánia-utra. Nagy, olvadó pelyhekben hullt a hó. A kisfiú vidám sikongással kapkodott a fehére kristálykák után, gyerekes hancurozással. Amint kitudódott, a kisfiut Laci-nak hívták. A mellette bandukoló lányka Évike volt. Meg kell hagyni, rettentő visongást rendezett a Laci és az Évike. A neveket a mord szülők meg-megmúlvól figyelmeztetésből lehetett megállapítani. Hol a papa, hol a mama utasította rendre őket. Végre a fiú megszólalt:

— Évike, játsszunk papát, mamát — s az anyához fordult: — Jó, mama?

— Hogy akartok ti papát-mamát játszani? — kérdi az anyja.

— Hát majd nem beszélék az Evivel... — mondja a fiú.

Aztán némán és csendben mentek. Az egész család, Öregek és gyerekek, papát-mamát játszva.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Bajor Gizi és Uray Tivadar

Dario Niccodemi szerelmi játéka, a „Hajnaltól, délben, este”, három hónapi fényes diadalút után holnap, Szilveszterkor érkezik el ötvenedik előadásához. Ez a jubileum feljegyzésre érdemes. Jelentőséggel bír ma, amikor mindenfelé zúgnak a félrevert harangok s a színház valóságának kétségbeesett jajszékeltésétől hangos a sajtó és a közvélemény.

S íme, itt egy darab, amely könyveden tette meg a siker útját. Pedig Dario Niccodemi játékaiban nincsenek kulisszát hasogató jagongások s nincsenek már a fájdalomig felcsiklandozott nevetések. Nincsenek benne túlmegfektusok, látványosságok. Irizstokrátikus, az egyéniség és világ lefinomult halkságában, két szerelmes szív bohóságában, a lélek mélyén haldokló s lendülő esztétikájában játszódik az egész. Csipkészerű. Kellemes és bájtól, költésztől csillogó egyszerű kis történetke. S mert csak két szereplő játssza, mondják, színpadi bravúr. De ez nem lényeges. Úgy érzem s nyilván a közönség is úgy érzi, a lényeg mégis csak az volt, hogy az autók robogása közt, ebben a mai amerikai hajszában, a szédülten ináló időben, amikor elfeledkezünk a szerelmes szív egyszerűségéről és örök komplikáltságáról, a költő visszavezetett bennünket az élet legteljesebb valóságához, ehhez az édesen mámorító, isteni nair szerelméhez.

Azt hiszem, ez a darab sikerének tükre.

Es az a művészet, ami a szavak bucsában, a mondatok megrendítésében, a gondolatok és gondolatok kihozott ritmusában, a két lélek villódzó játékában, ebben a nagyszerű kamaraszínházi előadásban megcsendült ez a bűbajos költészet.

Ez, ez a többlet, a leggrációzusabb színész és a legtragédusabb férfiaság színész érdeme.

Művésze.

Ezeket gondolom, amikor Bajor Gizi előzőjében állók, hogy az ötvenedik előadás alkalmából meginterjúoljam.

Az 50-ik előadásról a 118-ikon

Klabund Krétakörének előadása folyik a színpadon. A törvény zord óra, Csú s a gonosz Jüpei elveszejteni készülnek az igazságot és a tisztaságot. Ármánykodva vígjók az asszony bangja, csörren az arany s a jólakott állat dorombolással dörmög a bíró. Aztán átlettség, mint a tiszta kristály, esendül halk szabadkozással Haitang szava.

Ez maga az ártatlanság. A makulátlan asszony.

Bajor Gizi Haitangja.

Nyílik az öltöző ajtaja, belép. Látom, hogy miért jöttem. Nem tudom, pontosan meghatározni nem tudom, mi lehet ennek a sikernek az oka — kezd beszélni. — En csak azt tudom, hogy most is, mint mindig, tudomás és szívem szerint a legjobbat igyekeztem adni...

tem adni... — Ideges ujjal babbalt a selyem kimonón, aztán folytatja: — Niccodemi darabja igazán nagyszerű... Valósággal röpül velem a szerep... iramlik... Amikor először olvastam ezt a drága jatekot... olyan nagy öröm fogott el, hogy lapdázva földomtam a könyvet s mint valami gyerek, tuláradó szívvel végigáncoltam az egész lakásomat... Boldog voltam... Es nagy, nagy félelem riadozott fel bennem...

— Félelem?... — ismétlem meg csodálkozva a szót.

— Igen... én mindig félek — válaszol komolyan. — Félek akkor is, ha a darab kitűnő s a szerep nagyszerű... Ez borzasztóan jó feladat... Vacogató és rettelés s mégis kellemes... szinte kéjes... Aztán félek akkor is, ha a darab rossz... Ha nem lehet rajta segíteni... Ez buta és sötét félelem... Nem is jó rá gondolni... A Niccodemi darab premierjén úgy féltem, még most is édesen zsiabod és zsiabod a szívem...

— A sikert megérzi az ember — mond.

— Igen... — és melegen kacag. — Különben is — szólal meg kis pauza után — Uray Tivadar olyan partnerem ebben a darabban, mintha nem is lennének ketten a színpadon, két különböző személy, hanem teljesen egybeolvadva ennek a drága szerelmi játéknak a harmóniájában... valósággal vitelünk a forró ritmus hullámain...

Haitang szeme tükré

— Az nagyon jó — beszél tovább — ilyen vidám és üdítő darabban játszani... De, látja, én nagyon szeretem a Krétakör Haitangjának gyötrődő, csupa szenvedéssel teli szerepét is...

— Ma játszott száztizennyolcadszor... — sóhaj. — S mennyi minden történt az első előadás óta... Klabund... szegény, element közülünk... Es engem is mennyi bánat ért...

Elhallgat.

Hosszu, nyomakodó, nehéz csönd települ ránk.

Asszonyos mozdulattal felemeli a kezét, hogy megigazítsa a cserecsipkegyűrűket a hajában, de hirtelen meg az az energiája is elfogy, s erejét vesztetten lehull a karja. Elmerededik. Mint a bálnaknak igen finom kínai porcellán-szobra, olyan, Haitang maszkja szorosan ráfeszül a lelkére is.

— Helttyeg Aranka mondja nekem, — szólal meg ismét — hogy amikor könyörgöm elébe térdelek, a harmadik felvonásban s ráeme-

tem a szemem... akkor ő mindig tisztán belém tud látni... Anynyira kitárlakozom... Szeretek így előbe kutyorodni és szeretem így felnyitni a szívemet... Tudja, tele vagyok bánattal...

Kicsit megbillenti a fejét és ráncméli a tekintetét. Es valóban, a szeme fényes tükrén nehéz, gomolygó fekete felhő árnyéka sötétlik.

Megint csend lesz.

Ebbe a csendbe berreg bele az ügyelő hívó csengője.

Bajor Gizi ösztönösen, gépies engedelmesen feldől. Bucsuzón kezét nyújt.

— Mikor éltetek én?... — nyög fel fájdalmasan s megismétli. — Mikor éltetek én?...

Pillanatra tévedően megáll az öltözőajtóban.

— Most... A színpadon... — mondandó határozatlan.

Felderül. Öszintén, a lelkéből.

Rámkacag. Aztán fűgén, lányos fűgességgel fut a színpad felé. Meggyász sorsfordul s azzal a különös bájjal, ahogy csak Bajor Gizi tud szólni, ezt kiáltja felém:

— Igaza van...

Mario

Csak nehezen, hosszas keresés után tudok ráakadni a Niccodemi-darab másik szereplőjére, Uray Tivadara. Végre a művészek klubjában találkozunk. Csupa derű, elegancia, előkelő kellem így rivaldafény és tarka kulisszák nélkül is. Mario! A hódító férfi, a könnyed, szellemes cseregő.

Erzem, udvariaskodik, amikor azt mondja, hogy ráér most beszélgetni. Az udvariasságot azzal viszonozom, hogy igyekszem rövidre fogni az interjút.

— Az ötvenedik előadásról, ha lenne szíves néhány szót...

— Nagyon, szívemből örövendek ennek a sikernek... S vidáman felcsillan a szeme. — Pedig rossz ómennel indultam a bemutatásra...

Amikor a főpróbán belepertem a színpadra, megbottlottam, elessem... Alaposan összezúztam a térdem... Azért a premieren nem volt baj... — Elkacagja magát. — Hígyje el, nem is érzem, hogy fáj a lábam, annyira drukkoltam... Ritkán akad

ilyen jó szerep, sokszor szerettem volna játszani...

— Ezt elérte — mondom.

— Csak a kezdetén vagyunk... — s apróan felnevet. — En Mario szerepét sosem fogom elégszer játszani...

— A főpróba után — emlékeztem — sokan aggódtak, hogy a közönség nem fogja a darab önosságát percipálni tudni. A gyakorlatban hogy volt ez?...

— Ötven előadás... — felet röviden s nagyon kedves gesztust kanyarít a kezével.

Ismerik Mario elragadó fölényét? Azt a drága, bohókás mosolyt? Úgy áll most velem szemben Uray Tivadar s olaszosan széles és csodálatosan finom vonalú gesztust gesztus után dob. Magyaráz:

— A közönséggel nincs baj... A közönség mindent felfog és megért... A legkisebb niánusszal is lehet hatást elérni... Mondhatom, még egy mozdulat sem sikkadt el soha eddig... Igaz, minden igyekezetem az volt, ha hallani is, de megfahangszuljam a poémeket...

— Nincs színházválság — jelenti ki határozottan — és nincs közönségválság sem... Jó darab kell és jó szerep...

— Meg jó színész... — teszem hozzá csendesen.

— Igen, persze... — hagyja rám széken.

Suttogóban megnézi az óráját. Nem akarom tovább tartóztatni. Szabadkozik.

— Bocsnát, nekem kötelességem még valamit mondani... Ebben az ötvenes jubileumban nincs is érdemem... Aki Bajor Gizivel játszik, azt magával ragadja ennek a ragyogó zenének a lendülete... Bajor Gizi az érdem...

Most már búcsúzunk. Megrázza a kezem. Aztán szalad. Három fokot ugrálva rohan le a lépcsőn. Pillanatra s elűnik a szemem elől nyuglank, arisztokratikus alakja.

Az ötvenedik előadásán Bajor Gizi és Uray Tivadar nemcsak a nézői hódoló tapsait fogja fogadni, de mindazokét, akik hisznek a magyar kultúra megdönthetlenségében, ősi erejében, elhivatottságában s elrendelésében.

Ujházy György.

Szilveszter éjjeli előadások

Nemzeti Színház: Szókimondó asz-

zonyosság (511).

Magyar Színház: Szilveszter-est (11).

Király Színház: Szilveszter-est (512)

Vigszínház: Julius éjszaka (511).

Bemutató.

Uj Színház: Szilveszter-est (512).

Bélvárosi Színház: Utolsó kaland (511).

Városi Színház: Szilveszter-est (512)

Fővárosi Művészszínház: Te nem ismered Verát (511).

Tallózás a Nemzeti Színház Zsebkönyvében

Az unalmas számok s a hosszú névsorok, száraz adatok, gyakran igen érdekes s meglepő dolgokat árulnak el. A Nemzeti Színház most megjelent Zsebkönyve a sok szellemes és okos cikknek kívül egész csomó ilyen statisztikát s névsort közöl. Szabadon minden kommentár nélkül néhányat leközlöni.

A Nemzeti Színház bérlőinek száma, ahogy szorgalmas türelemmel összeadtam a névsorukat, ezernyolcszáznegyvenkilenc.

Az ezernyolcszáznegyvenkilencből közül a magyar arisztokracia csupán egy névvel szerepel. Meg kell jegyezni, hogy páholycat is lehet bérelni. Az egyetlen magnas egy Fesleties gróf.

Az Országos Kaszinó is a bérlők között van.

A Nemzeti Színház örökös tagjainak névsora szerint, ha nincs saját háza, P. Márkus Emilia 1928-ban lett örökös és tiszteletbeli tagja a színháznak. Várady Aranka 1923-ban, Rákosi Szidi 1909-ben, Náday Béla is 1928-ban lett örökös tag.

Az 1928-29. színházi évadban tizenhárom bemutató volt.

Háromszázhatvankét este magyar szerzők művét játszották, kilenvenegy este klasszikus műveket, kétszáznyolcszor idegen szerzők darabjait.

„Az ember tragédiáját” négyszázhatvenyszer adták elő. „Az aranyembert” kétszáznyolcvenkétszer, a „Bánk-bánt” százkilenevennyolcszor játszották eddig a Nemzetiben.

A Nemzeti Színház és Kamaraszínház létszáma: háromszázhatvanegy személy. Ebből színész négyvenhármas, színésznő negyvenhárom, művésztanítvány két, összesen hetvennyolc. Egyegyede sem a teljes létszámnak.

Japan hangulat

SZILVESZTERKOR

a

VADÁSZKÜRT

ÉTTERMEIBEN

Különtermek (rongardva) Tel. *878-15

KATICA

25

Hétfő, december 30.

Városi Színház

Komédia Orfeum

Jókai-tér 10. Tel.: A. 180-20.

Szilveszterkor

2 nagy előadás

Az első 49-kor, a második pont 412-kor kezdődik. Mindkét előadás a teljes másor keretében színpad kerül az évad legnagyobb sikere A. B. C. Tábori bohózat.

Premier január 1-én

„Fajnemelés” és „A II-ik tanu” 2 új Tábori bohózat. Solti, Weigand, Brezkövi és új külföldi attrakciók.

Január 1-én délután

mársekkelt helyi előadás már az új műsorral.

Jegyelővétel d. e. 10 órától.

* A Nemzeti Színház szilveszteri előadása. Szilveszterkor éjjel fél 11 órai kezdettel a Szókimondó Asszonyok kerül színpadra a Nemzeti Színházban, amely először szerepel a színpad műsorán. Cs. Aczél Ilona, Pető Attila, Gál Gyula, Loholay Árpád, Forgács Antal, Szabó Margit, Fűzess Anna és Fehér Gyula alakításával a főszerepekben. Ezt az előadást a Népszínház Nyugdíjintézet javára rendezik s abban a jó reménységben van a színház vezetősége, hogy a súlyos viszonyok közt élő öreg színészeknek ez komoly anyagi fellendülést fog hozni. A magyar társadalom bizonyosan segítségére fog sietni azoknak az öreg színészeknek, akik a nemzet kulturális munkájában részt vettek. Jegyek elővételben kaphatók a Nemzeti Színháznál.

* A Színpadi Szerzők Egyesületének közgyűlése. A Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete január 2-án este félnyolc órára igazgatósági ülést hívott egybe, amelyen a 7-én estére egybehívott közgyűlést készítik elő. Az új közgyűlés megjelöli a tisztújítást.

SZÍNHÁZAK HÉTFOI MŰSORA:

Operaház: Nincs előadás.
Nemzeti Színház: Előemelt harangok (K. 48).
Vigszínház: Matyika (8).
Magyar Színház: Talpig urlembor (8).
Belvárosi Színház: Utolsó kaland (8).
Városi Színház: Katka (48).
Király Színház: Régen és most (48).
Kamaraszínház: Krétakör (48).
Uj Színház: Egő város (8).
Fővárosi Művészszínház: Te nem ismered Verát (8).
Andrássy-utj Színház: Bajor, Somlay, Vaszary vendégeit (9).

RÁDIÓ

Hétfő, december 30.

9.15 és 9.45: Gramofonhangverseny.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00: Déli harangszó.
12.05 és 12.35: A Mándits szalonzenekar hangversenye.
1.00: Időjelzés.
2.30: Hírek, élelmiszerárak.
3.00: Piaci árak és árfolyamhírek.
3.45: Fulton-rendszerű képátvitel.
4.20: Asszonyok tanácsadója.
5.10: „Régi színházi apróságok”. Felolvassa Kürthy György a Nemzeti Színház tagja.
5.40: Magyar Irre és cigányzenekarának hangversenye.
7.00: Német nyelvtanítás.
7.35: Rádió-amatőrposta.
8.15: A m. kir. Operaház tagjai által alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Sándor Erzsébet kamaranékesnő.
9.40: „A szövetkezeti mozgalom Magyarországon”.
Utána: A Fejes szalonzenekar, az Ostende jazz.
10.20: Időjelzés. Majd a hangverseny folytatása.

Elhatároztuk

hogy a néhány száz darab külföldi rendszerű és modellű becsértelt, használt

írógépet

helyszűke miatt az évszázlat előtt önköltségi áron

esetleg még olcsóbban is eladjuk, sőt kíváncsi 18 hónapig terjedő részletfizetési kedvezményt is nyújtunk ártöbblet felszámítása nélkül. Ezen írógépek javítását is önköltségi áron vállaljuk.

REMINGTON ÍRÓGÉP R.T.
Budapest, VI., Andrássy-ut 22.
Tel: Aut. 212-85 és 218-09.

KÖZGAZDASÁG

A tőzsdetanács felelőssége a Magyar-Német Mezőgazdasági R.-T. részvényei körül

Az 1928 októberi nyolcemillió pengő tőzsdei értékeléskor a vállalat már elvesztette egész vagyonát

Több mint egy éve, hogy a Magyar-Német Mezőgazdasági R.-T.-ről semmit sem hallott a nyilvánosság. Részvényeinek jegyzését a tőzsdetanács 1928 október havában a Halász-bankhoz összeomlásával kapcsolatban felfüggesztette és azóta sem a vállalat, sem a részvények sorsáról senki nem hallott. Még nem is olyan régen pedig a legnagyobb forgalmu részvények közé tartoztak, és még jóval a tőzsdekonjunktúra után is a Magyar-Német Mezőgazdasági részvényeiben igen nagy spekuláció

alakult ki. Ez érthető is, mert a husz pengő névértékű részvények, csaknem példa nélkül álló karriert futva be, egészen 100 pengőig emelkedtek, tekintélyes nyereségeket biztosítva egy ideig tulajdonosaiknak. Szakkörökben ezt a magas árfolyamot már annakidején is bizonyos bizalmatlansággal tekintették, miután annak realitására nézve semmiféle komoly támaszpont nem volt. A Halász-bankhoz összeomlása ezt a bizalmatlanságot teljes mértékben igazolta is.

Ekkor tiltat ki, hogy a részvényeknek nincs komoly belértéke és hogy tőzsdei árfolyamuk tisztára fikció, aminek egyetlen alapja Halász Lajos bankár tőzsdei tevékenysége volt.

Abban a pillanatban, amikor Halász Lajos eltűnt a tőzsde parkettjéről a Magyar-Német Mezőgazdasági részvényeknek nem volt több vásárlója és ezért volt kénytelen a tőzsdetanács a részvényjegyzést felfüggeszteni, amely intézkedés még mai napig is érvényben van.

Azóta már több, mint egy év telt el és ezen idő alatt, mint már említettük a vállalat üzlet-

menetéről semmit sem lehetett hallani, sőt annak ellenére, hogy már az 1929-es év utolsó napjait röjjük, még a vállalat 1928. évi üzleteredménye is ismeretlen volt, minthogy az ezévről szóló mérlegének nyilvánosságra hozatalával ismeretlen okból mindeztideig késett. Ezt a mérleget csak a napokban publikálta, amely egészen megdöbbentő adatokat tartalmaz.

A nyilvánosságra hozott zárszámadásokból kitérünk ugyanis, hogy a vállalat az 1928. évben nem kisebb összeget, mint 3.09 millió pengőt veszített el.

Ennek a veszteségnek a jelentősége csak akkor mutatkozik igazán, ha figyelembe vesszük, hogy a vállalat alapitójaké 2.6 millió pengő, egész saját tőkéje pedig a tartalékokkal együtt 3.3 millió pengő, 200.000 pengő híján tehát a vállalat

egész tőkéjét már 1928-ban elvesztette.

Érthető, hogy ezzel a lesújtó eredménnyel a vállalat igyekezett minél későbbben a nyilvánosság elé lépni. Ez a nyilvánvalóan szándékos késedelem azonban a felelősség kérdésének a felvetését nem feleltetheti el. Mi történt ugyanis a Magyar-Német Mezőgazdasági r. t. részvényei körül?

1928 október havában közvetlen a Halász-bankhoz összeomlása előtt a részvények árfolyama még 60 pengő körül mozgott, ami azt jelenti, hogy a tőzsdei értékelésen keresztül a vállalat vagyona közel 8 millió pengőre ugrott. Ezt a tőzsdei értékelést a most nyilvánosságra hozott 1928. évi mérleg alaposan megcáfolja, mert hiszen ebből a mérlegből mint láttuk, az tűnik ki, hogy 1928 végén a vállalat ugyszólván

egész vagyonát elvesztette. Egészen valószínű, hogy ez a mélyreható vagyoni metamorfózis az 1928. év két utolsó hónapjában következett be, és így igen alapos a feltevés, hogy ugyanez a kedvezőtlen vagyoni helyzet már akkor is fennállott, amikor a tőzsdei értékelés azt egészen megamisulva tükrözte vissza. Az ilyen jelenségeknek a közönségnek a tőzsdében vetett bizalmának szempontjából van különösen szomorú jelentősége, mert hiszen ezek egészen kétségtelen bizonyítékokat szolgáltatnak a tőzsdei értékelések irreálisására. Hogyan lehet bizalma a közönségnek a tőzsdei árfolyamokkal szemben akkor, ha azt látja, — az utóbbi időben egyre sürűbben — hogy a tőzsdei árfolyamok és a valóságos értékviszonyok között kapcsolat alig van. És itt jelentkezik elsősorban a tőzsde tanács felelőssége. A tőzsdetanács ugyanis is a szerv, amely a részvények tőzsdei bevezetését engedélyezi és a kotírozás ellenőrzésére hivatva van. A Magyar-Német Mezőgazdasági részvényeinek az esetéből látható, hogy a tőzsdetanácsnak ezirányú funkciója teljességgel csődtű mondogott.

Ez az eset ugyanis azt mutatja, hogy a tőzsdetanács asszisztálása mellett lehetséges volt egy tőzsdén jegyzett részvénynek a legszembetűnőbb módon való értékmeghamisítása.

A tőzsdetanács felelőssége ebben a kérdésben egészen nyilvánvalóan megállapítható. Ha el is fogadjuk ugyanis azt, hogy a tőzsdetanácsnak nincsen módja minden tőzsdén jegyzett vál-

latat üzletmenetét állandó ellenőrzés alatt tartani, ez mégsem mentesítheti őt felelőssége alól. Különösen áll ez a Magyar-Német Mezőgazdasági esetében, amelynek nehézségeiről a tőzsde-

Szilveszter Gundelnél!

A Gellért Szálló

összes éttermeiben

Szilveszteri vacsora
(Mentü 7.—, vagy étlap szerinti étkezés)

Berkes Béla muzsikál.

A Márványcsarnokban és a Téli kertben

monstre jazz-band zenéje mellett kávéházi jellegű fogyasztás (4 pengő consommatis jegyek alapján)

Ligeti éttermében

hangulatos Szilveszter-est Zongora.

Asztalokat tanácsos jóelőre megrendelni!

tanács már 1928 júniusában is meggyőződést szerzett. Ebben a hónapban tartotta ugyanis a vállalat 1928. évi közgyűlését, amely az 1927. év után 2 pengő osztlék kiállítását határozta el. A részvénytársasági élet gyakorlata szerint a közgyűlés által megállapított osztlékok a vállalatok néhány nappal a közgyűlés után ki is fizetik. A Magyar-Német Mezőgazdasági r. t. azonban ezzel a tradícióval szakított és még három hónappal a közgyűlés után sem váltotta be ezt az osztlékokat, nyilvánvalóan azért,

mert nem állottak rendelkezésre az ehhez szükséges pénzeszközök.

A tőzsdetanácsnak már ekkor kötelessége lett volna a legerélyesebben beavatkozni, a tőzsdetanács azonban ezt is elmulasztotta, sőt segédkezet nyújtott a vállalatnak ahhoz, hogy ezt az osztlék-szabotázst zavartalanul keresztülvihesse. A tőzsdetanács tehát a Magyar-Német Mezőgazdasági r. t. esetében nem hivatkozhat arra, hogy őt is meglepetésszerűen érte a vállalat anyagi leromlása, mert hiszen erre nézve már egészen kétségtelen előjelek mutatkoztak. Akkor, amikor a középosztály teljes elszegényedését nagymértékben a részvényvagyon elértéktelenedése idézte elő, akkor a tőzsdetanács felelőssége az ilyen mulasztások által kétszeresen jelentős.

Olasz tőke részvételével automobilgyártat létesít a Ganz-Danubius. Értesülésünk szerint a Ganz-Danubius gyár legutóbbi napokban igen nagyjelentőségű megállapodást létesített az olasz Franchini Művekkel, amelynek eredményeképpen a két vállalat között messze kiható érdek-közösség jött létre. Arról van szó ugyanis, hogy a Ganz-Danubius a már parafált szerződés értelmében megkapja a Franchini-szabadalmak magyarországi értékesítését, amivel szemben az olasz társaság a Ganz-Danubius-szabadalmainak a birtokába jut. Ezenkívül aranyéve is igen előrehaladott tárgyalások vannak már folyamatban, hogy a Ganz-Danubius-gyár az olasz vállalat részvételével egy automobilgyártat létesítene Magyarországon. E terv megvalósítása a hazai automobilipar fejlődését kétségkívül jelentős mértékben vinne előbbre. A két vállalat között létesített érdek-közösség abban is kifejezésre jut, hogy a Ganz-Danubius gyár legutóbbi rendkívüli közgyűlésen a Franchini-művek elnökét, gróf Bianchinellit beválasztotta igazgatóságába.

Weisz Fülöp

A Kereskedelmi Bank elnöke közgazdasági életünk ama kis-számu reprezentánsai közé tartozik, akiknek nevei a nyugati államok közgazdasági piacain is mindenütt fémjelzve vannak. Weisz Fülöp egyénisége és egész működése ezáltal különös jelentőséget nyert. Bizonyos, hogy az aki egyszer majd az ország gazdasági rekonstrukciójának történetét fogja feldolgozni, az ő személyével külön fejezetben fog foglalkozni. Azok a szolgálatok, amelyek ezen a téren az ő nevéhez fűződnek, alig felbecsülhetők. Abban, hogy a háború pusztítását nyomán keletkezett gazdasági káoszban a külföld bizalma Magyarországgal szemben ismét megnyilvánult, *Weisz Fülöpnek döntő szerepe és érdeme van.*

Hetvenéves születésnapja alkalmával az egész ország osztályon hiálájával és elismerésével találkozik. Bármilyen melegséggel nyilvánul meg ez a jubileum, mégsem homályosíthatja azt az elismerést, amelyben Weisz Fülöpnek öt év előtt volt része, és amely egyáltalán legkimagaslóbb eredménye egész pályájának. 1925 elején mint említézetes, a londoni *Schröder* bankház 20 százalékos érdekeltéget vállalt a Kereskedelmi Banknál. E tranzakció nagy jelentősége, elsősorban abban mutatkozott, hogy az angol tőkének a magyar gazdasági élet felé való orientálódása oly időpontra esett, amikor a külföldi tőke hasonló tranzakcióknál csaknem teljesen elzárkózott.

A Schröder-csoport a százezer darab Kereskedelmi Bank részvény átvételével tehát kétszázszáz bizonyosságot tett arról a fokozott bizalomról, amellyel a Kereskedelmi Bankkal szemben viseltetett. Ezzel a ténnyel azonban az angol tőke bizalma nem merült ki. Ugyanakkor ugyanis az angol részvény-tulajdonosok lemondtak az általuk átvett százezer darabos részvénytől alapján őket megillető a bank igazgatóságában való képviselői és részvénybirtokuk teljes szavazati jogát *Weisz Fülöp* ruházták át, amivel olyan tanúságot szolgáltatott a kereskedelmi bank elnöke iránti bizalmáról, amelyre még a nemzetközi pénzügyben is csak kevés példa található. Ennél nagyobb elismerés és kitüntetés *Weisz Fülöp*öt nem is érhetette, amiről hetvenéves születésnapján mindenestre érdemes megemlékezni.

Nagyértékű

ujévi ajándéktárgyak

rendkívül olcsón, kedvező alkalmi vételekből

Keletázsiai bronzé cloissone-vázák és művészi figurális tárgyak

Valódi japán satsuma műtárgyak

Aranybronzé felszerelési kristályüvegek és ezüst dísz-tárgyak

Szebbnél-szebb valódi keleti szőnyegek 70 P-től feljebb.

Óriási választék!

ANTIART RT.

(STERNBERG Z. J.)

VII., Dob-utca 31

Kazinczy-utca sarkán

Tel.: J. 403-68 és 423-59.

Szilveszterre

legszebb ajándékok, csillogó karácsonyfadíszek, pasztorjátékokhoz és élőképekhez szükséges összes kellékek legolcsóbban beszerezhetők

EMMERLING A. gyárában.

Budapest, IV., Gr. Károlyi-u. 26
Arjegyeket kívánatra díjtalanul küldünk.

A Nemzetközi Gépkereskedelmi Művele és osztálya. A Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága *Fleissig* Sándor elnöklete alatt tartott ülésében megállapította a szeptember 30-ával zárult 1928/29. üzletév mérlegét, amely 23.930.000 pengő alaptőké mellett 2.225.568,82 P tiszta nyereséget tüntet fel. A nyereség felosztása tekintetében az igazgatóság azt a javaslatot fogja tenni a január 15-ére egybehívott évi rendes közgyűlésnek, hogy az „A” sorozatu, 7% kamatozású elsőbbségi részvények alapszabályszerű osztalékára 487.500 P, a „B” sorozatu 7½% kamatozású elsőbbségi részvények alapszabályszerű osztalékára 522.375 P, a törzsrészvények 10%-os osztalékára (részvényenként 5.— P) 1.000.000 P, az alapítójegyek alapszabályszerű osztalékára 19.249,17 P fordítsassék, 50.000 P nyugdíjintézetit tartalék céljára használtassék fel, míg az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 69.397,97 P az 1929/30. üzletév számlájára vezetessék át.

A vállalat lefolyt üzletéve az erőteljes fejlődés jegyében indult, de a tavaszi fagykárók és a gabonáráknak az egész világon bekövetkezett katasztrófális leromlása a mezőgazdák vásárlóképeségére és így a társaság gépzeti forgalmának további kibontakozására kedvezőtlenül hatottak. Az exportüzlet céltudatos fejlesztésével sikerült azonban a forgalmat a tavalyi színvonalon fenntartani, sőt — főként a M. Kir. Álami Vas-, Acél- és Gépgyárak világszerte elismert mezőgazdasági gépeinek a fennálló vezérképviseleti szerződés alapján való kivitele révén — a külföldre irányuló forgalmat — az előző évihez képest még fokozni is. Az elért üzleti eredmény, tekintettel az említett nagy nehézségekre, amelyek az üzlet erőteljesebb kibontakozását gátolják, minden tekintetben kedvezőnek mondható.

A Krausz—Moskovits Egyesült Ipartelepek Rt. XII. rendes közgyűlése december 18-án dr. *Moskovits* Miklós elnök-vezérigazgató elnöklése alatt tartotta meg, mely az 1928/29. üzletévre 10 pengő osztalék kifizetését (mint tavalyi) határozta el, ami a névérték 10 százalékos kamatozásának felel meg. A szelvények 1930 január 2-ától fogva a Magyar Országos Központi Takarékpénztár főpénztáránál (IV., Deák Ferenc-utca 7. és a részvénytársaságnál (VIII., Örmény-utca 8.) kerülnek beváltásra. A közgyűlés az igazgatóság tagjainak: dr. *Moskovits* Miklós (elnök), gróf *Széchenyi* Viktor (al-elnök), gróf *Csáky* Imre, *János Engel* Gyula, maróthi *Fürst* László, dr. *Görgy* István, báró dr. *Gutmann* Henrik, *Horváth* Lajos, *Ipolyi-Keller* Gyula, dr. *Lévy* Béla, dr. *Nádányi* Emil, dr. *Szász* Károly, dr. *Szirmai* Lajos és dr. *Szladits* Károly (új) urakat választotta meg.

Kiadó 1—2 szobás és garszon 1 szobás

legmodernebb lakások, üzlethelyiségek és pincéraktárak 1930 február 1-re *Dessawffy-utca* 47 (Teréz-körút-tól 3. ház). Központi fűtés és állandó melegvíz. Felvilágosítást ad: Dr. *Horváth* Béla, V. Pannónia-utca 12-b. — Telefon: 920-65.

A jövő esztendőben több színész nő férjhez megy

Sirius mester jóslásai az 1930-as esztendőre

Az 1930. év sok szépet és jót ígér: ezzel a kijelentéssel vezeti be *Sirius* mester eszathatlan jövődőléseinek sorozatát.

Januáról nem árul el rendkívülit. Hideg lesz, többször havazni is fog, ami nyilván stimmel, mert január ősidők óta telihónapnak számít.

Ugyanez áll februárra is, amelyről *Sirius* mester eszathatlan szavakkal állapítja meg, hogy hideg és viharos lesz.

Április az első felében elég szeszélyesnek, sőt kritikusnak mondható,

amiből arra lehet következtetni, hogy *Sirius* mester ismeri már a képviselőház munkarendjét. (Egyetlen ember az egész országban.)

Julius átlag vére, igen melegnek, sőt forrónak ígérkezik, csak helyenkint lesznek zivataros esők. Így: 12, 14, 15, 22 és 23-án. (Nyári vendéglősök figyelmeztelése!)

Oktoberrel kiesik szigorúan bák jövődömondónak.

Félesapadékos jellegűnek nevezi.

de ebbe ma nem szólhatunk bele. *Sirius* mesternek nyilván nyomós okai vannak, hogy októbert így letaksálja.

Novemberre és decemberre ismét hideget jövődöl, sőt némi hóeséssel is biztat.

— A termés közepes jónak ígérkezik — mondja a Főveny-uccai jó — és gazdasági téren javulás lesz. (Lekopogni!)

Pénzünk jó és értékes lesz, még külföldön is, — de azt már nem jövődölő a mester, hogy ezt a jó és értékes pénzt, honnan kapjuk el.

Irodalmi téren nagy az optimiz-

musa: — *Sok ifjú tünik fel nagy tehetségével — igéri. — A színházaknak is jobb jövőt állapított meg.* (Végre!)

Színészek és művésznők számára egyenesen rózsásnak mutatkozik a jövő esztendő.

— Színészeknek és színésznőknek, művészeknek jobb jövő ígérkezik

— hangzik a jövődölés. — *Több színész nő férjhez megy, több színésznő és művészt külföldre hívnak.*

Ugyanilyen szép jövőt jósol a békének is.

— *Nagy háború nem lesz sokáig.* Huszonnégy év múlva *Oroszország* kezd háború — mondja *Sirius*, de az ellenfélről már nem nyilatkozik.

Végül boldog és szerencsés új évet kíván *Sirius* mester, amit bizonyára jó szívvel viszonz mindenki, aki — benne van a rózsás jövődölésben.

A téli sport első áldozata

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —

Amióta az első hó leesett, reggelinkint szavával és szavával lepik el a budai hegyeket a téli sport kedvelői. Vasárnap reggel különösen nagy számban keresték fel a sportpályákat s a rödlizásra, valamint a sielésre alkalmas helyeket a város fiatalágának szórakozást kereső tagjai. A Hűvösvölgy és a zugligeti villamosok nyüzsgőtek sportruhába öltözött utasoktól s a peronok tele voltak rödlikkel és si-talpakkal. A mentők a Zugligetben és Hűvösvölgyben külön mentőállomást állítottak fel és az egyik állomásnak ma már dolga is akadt.

Köber Ede 18 éves szerelő, aki *Kőbányán, a Malátá-utca 10. számú házban lakik, a Norma-fa közelében* sielt s a Kovács-féle vendéglő közelében elesett és pedig oly szerencsétlenül,

hogy súlyos zúzódásokat szenvedett és eltörte a szárpocesontját.

A mentők azonnal ápolás alá vették és az Új Szent János-kórházba szállították.

Aggasztóan apad Bécs lakossága

Bécs, december 29.

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —

A novemberben megtartott bécsi népszámlálás azt a megdöbbentő eredményt hozta, hogy az utolsó hat évben *Bécs lakossága* állandóan csökkent és az idén novemberben 17,816 lélekkel kevesebb lakosa volt Bécsnek, mint hat évvel ezelőtt.

Három hókotró autóbilt rendelt a Beszkárt

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —

A Beszkárt, amely fennállása óta különböző, részben szükséges, részben mellőzhető beruházásokra súlyos összegeket költött, legutóbb egészen különös megrendelést tett. A Beszkárt vezetésképe a tavalyi rendkívül erős havazás tanulságait levonva elhatározta, hogy

hókepkarkjának kiegészítésére három egészen speciális hókotró-autóbilt rendel.

Tavaly ugyanis megtörtént, hogy a nagy hóesés miatt hó-

három hókotró-autóbilt rendeltek egyenként negyvenötezer pengős költséggel a Ganznál.

Ezeknek a hókotró autóknek a Beszkárt szakértői szerint az a jó tulajdonságuk is megvan, hogy nem a villamosvasuti pályán mozognak, hanem attól függetlenül, speciális szerkezettel tudják a pályatesten fekvő hóréteget eltávolítani.

Ez a három hókotró automo-

ekéi többször felmondták a szolgálatot. A Beszkárt urai arra természetesen nem gondoltak, hogy a budapesti meteorológiai intézet fennállása, vagyis évtizedek óta Budapesten nem volt a tavalyihoz hasonló erős havazás. Ők előrelátó szakemberek lévén — számolnak minden lehetőséggel és felkészülnek szibériai, vagy kaukázusi havazásokra is. Az eddigi modern hókéket megkontrollálják és hogy a hazai autópálya, vagyis egy verszédelmes konkurrens megelhetéséről is gondoskodjanak.

bil összesen százharmincötezer pengőbe kerül, de most már még a tavalyinál sokkal keményebb tétl sem találja készülletlenül a Beszkárt-ot, a Ganz pedig a Beszkárt, vagyis a főváros adózó közönségének jóvoltából szép rendeléshez is jutott.

Gólzáporral győztek az upestiek egyiptomi turájuk második mérkőzésén Ujpest—Alexandria válogatott 6:1 (2:0)

Nemcsak a magyar, de az egész európai sportvilág is a legnagyobb érdeklődéssel tekint a Közép-európai Kupa-győztes külföldi szereplése elé, a mely első görögországi győzelme után most a második hatalmas győzelmét aratta Egyiptomban.

A magyar csapatnak ez a teljesítménye osztatlan jóleső érzést vált ki az egész magyar sportvilágban, mert — mint emlékeztet — a párisi olimpián éppen az egyiptomi csapat volt az, amely színeinket váratlanul megtépte.

Igaz, hogy azóta a Ferencváros legénysége 4:1-re megverte az egyiptomi válogatottat, de mindenki úgy érezte, hogy csak egy harmadik találkozás tudja igazán mérlegét adni a két ország futballkultúrájának különbségére.

Ujpest legénysége jól megoldotta feladatát!

A jelentős küzdelemtől a következő táviratunk számol be:

Alexandria, december 29.

— A Reggeli Ujság tudósítójának távirata. —

Ujpest legénysége ma játszotta második turamérkőzését Egyiptom válogatott csapata ellen s nagyszerű játékaival gólzáporral győzött a „sötétek” ellen. A mérkőzés első felében a lila-fehér gárda csak óvatosan bánt ellenfelével, de így is két gólt hagyott Alexandria kapujában.

A második félidőben aztán teljesen odaszögezték az egyiptomiakat térfelükbe s egymásutáni góljaik csak úgy porzottak az alexandriaiak kapujában.

Az egyiptomiaknak csak egy „tiszteletgól” rugását engedték meg a magyar fiuk.

N. Z.

Magyar csapatok turaeredményei:

Trieszt, december 29. A Wolf-iroda jelenti: A Divisione Nazionale A) csoportjában játszó US Triesztinával mérkőző szegedi Bástya 5:1 arányban vesztett.

Nápoly, december 29. (M. T. I.) A Divisione Nazionale A) csoportjában játszó FC Napoli ellen a magyar Hungária 4:3 arányban elvesztette mérkőzését.

Malaga, december 29. BSE—FC Malaga 3:2 (1:0). A kitűnő fővárosi

amatőresapatunk második spanyolországi mérkőzését is megnyerve szerez dicsőséget a magyar népnek. A csapat góljait Cseh II., Szűcs és Kozma lőtték.

Firenze, december 29. III. ker. FC—Fiorantina 3:2 (1:0). Az óbudai proficsapat könnyen győz az olasz csapat ellen. A gólokat Lengyel (2) és Fröhlich lőtték. Az olaszok egyik gólját Meucci lőtte, míg a másikhoz Werner öngólja révén jutottak.

Turázó csapataink külföldi eredményei:

December 14. Ujpest—Olimpiakos 1:0 (1:0). Athén.

December 15. Ujpest—Panatinszios 5:3 (5:1). Athén.

Hungária—IFC Nürnberg 1:2 (1:2). Nürnberg.

December 22. Hungária—Spielv. Fürth 2:0 (2:0). Fürth.

December 25. Hungária—Ambrosiana 3:2 (2:1). Milánó.

III. ker. FC—AS Roma 2:1 (1:0). Róma.

Bástya—AS Venezia 3:2 (0:1). Venezia.

Nemzeti—FC Verona 2:1 (0:0). Verona.

Bohn SC—FC Seregno 3:2 (1:1). Seregno.

December 26. Hungária—FC Milano 2:3 (0:1). Milánó.

III. ker. FC—Lazio 1:3 (0:0). Róma.

Bástya—SPAL 5:3 (4:1). Ferrara.

Nemzeti—FC Casale 0:2 (0:1). Casale.

Magyar főisk. válog.—Olasz főisk. válog. 0:4 (0:1). Nápoly.

BSE—Real Betis 3:0 (1:0). Sevilla.

Bohn SC—FC Pavia 5:3 (1:2). Pavia.

December 27. Ujpest—Kairói válog. 2:1 (0:1). Kairó.

Staplik
Zenisek—Hojer
Vodicka—Kada—Simpersky
—Silny—Puc—
Junek Swoboda Kratochwill

A csapat még a mai nap folyamán Barcelonába érkezik, hogy kellően kipihenve vivja meg mérkőzését.

Sporthírek

FUTBALL

Esküvő a Ferencvárosban. A futballvilág közszereplőiben álló tagja — Kohut Vilmos megnősült.

A FIFA 1930-as kongresszusát Budapesten tartja, terminusként június hó 16-át és 17-ét állapította meg.

Kalmár Jenő második járókötését a héten leveszik. Utána gyenge masszázst kap a sérült lába.

Ünnepi lakoma a cégesapatoknál. A Cégesapatok Labdarúgó Ligája január 4-én, szombaton este fél 9 órakor a bajnoki érmek és tiszteletdíjak kiosztásával kapcsolatosan ünnepi vacsorát tart a Magyar Korona-kávéház különműtermében.

KORCSOLYÁZÁS

A davisai világbajnokságra Edzős Zoltán tegnap elutazott, hogy ott megfigyeljen készülődését a versenyre.

Erdélyi László a MOKS és a BKE együttes költségén utazik Davosba.

Kausser és Kimmmerling mint a főiskolások válogatottjai indulnak Davosban. Négy gyorskorcsolyázóknak Davos után St. Moritzban és Bécsben fog starthoz állni.

Lengyelországba hívják a magyar műkorcsolyázókat. A lengyel rendezőség meghívására a Budapesti Korcsolyázó Egylet műkorcsolyázói közül Leviczky Piri, Benediktiné, Wittmann és a Szalay—Orgonista-pár utaznak Krynica-ba.

JÉGSPORT

A Magyar Hockey Club jégkorci csapata a Tátrába utazott, hogy ott a 13 csapattal tartandó tornán részt vegyen.

A magyar csapat tagjai a következők: Csapatkapitány gróf Révay József. Tagok: Jobbágyi, Csúky és Zichy grófok, Wirth, Márffy, Teleky, Neogrady, Kertész és Bethlen gróf fiúvérek.

A kanadai válogatott január 2-án és 3-án Prágában meccsel.

Japánok Berlinben. Januárban a berlini jégpalotában a kanadaiak, svédek és a lengyelek után egy japán csapat fog bemutatkozni.

BIRKÓZÁS

Az ifjúsági bajnokság előmérkőzésén január 5-én reggel 8 órakor kezdődnek a Vasasok Magdolna-uccai székházban.

A döntőket 6-án délután a régi képviselőházban tartják.

VIVÁS

A vívószövetség gazdasági bizottsága e héten ülést tart.

A Zürichi Club Academique d'Eserime és a St. moritzi Kurverein február 15 és 16-án épée-versenyt rendez, amelyen Gaudini, Casmir, Agostoni és Bontemps is neveztek.

Nemzetközi versenyek Püstyében. Lengyelország, Jugoszlávia és Románia válogatott csapatainak bevonásával a csehek Püstyében nemzetközi vívóversenyeket akarnak rendezni. — Hogy a magyar kard-reprezentánsait nem hívták meg ezekre a küzdelmekre — az természetes.

Vívóink januári programja:
FTC junior kardversenye: jan. 5.
Miskolc város kardbajnoksága: január 12.

BEAC junior törversenye: jan. 26.

USZAS

Az egriek Boroszlóban. A MESE 4-szer 200 méteres stafétájával részt vesz a Silezia—Borussia március 8-án tartandó nemzetközi versenyén.

Termélnuszegyeztető ülést tart a MUSZ január 2-án.

ÖKÖLVIVÁS

Magyar ökölvívók Prágában. Január 3-án nemzetközi boxmérkőzést rendez a cseh szövetség, amelyre Gelbet, Szobolevszkyt, Kubinyit és Mándit hívták meg.

Az Európa-bajnokságra kijelölt válogatottak január 15-én kezdik meg téli tréningjüket a Testnevelési Főiskola tornatermében.

Lengyel—német válogatott mérkőzés lesz Kattowitzban január 6-án.

A boxszövetség közgyűlést előkészítő bizottsága január 3-án ülést tart.

TURISTASÁG

A Magyar Turista Szövetség titkársága a vasúti kedvezményt biztosító igazolványok kiállítására minden este 6—8 óráig hivatalos órát tart.

AUTÓ—MOTOR

A KMAC vezetősége elhatározta, hogy szerdai mozielőadásait rendezés-síteni fogja.

60 pengő lesz ezentul az óvást díj és ugyancsak 60 pengő a fellebbezési díj a KMAC-ban. A motorkerékpároknál éppen úgy, mint az autóbiloknál.

NŐK SPORTJA

Márciusra halasztották a női nemzetközi sportszövetség ez év végére tervezett ülést.

11 leánycsapat játszik Franciaországban a női futballbajnokságot.

Huszonketten indultak az első ideji siversenyen

A Budapesti Budai Torna Egylet első ideji siversenyt vasárnap délelőtt tartotta meg a János-hegyen.

A 34 nevező közül 22 indult, akik közül kettőt diszkvalifikált a zsűri.

A másfél kilométeres verseny győztese: Bély Miklós BBTE 1 p. 38 mp.

2. Glatz Eric BBTE 1 p. 39 mp.

3. Szendey András MSK 1 p. 43 mp.

4. Szepes Béla MAC 1 p. 44 mp.

5. Balatoni Levente MAC 1 p. 48 mp.

Meglepetések a davisai jégkorci tornán

Davos, december 29.

Ma folytatódott a Spengler-Kupáért való jégkorci-küzdelmek, amelyek során a tavalyi kupagyőztes, a Berliner Schlittschuh Club a H. C. Davos I. ellen 1:5 arányban alulmaradt. A részdíj 2:0, 0:1, 3:1 voltak Davos javára. A berliniek egyetlen gólját Brück ütötte, míg Davos öt góljából négyet Torreali szerzett.

Oxford Canadians jégkorci csapata az A. H. C. Zürich ellen fölényesen 7:1 arányban győzött. Részdíj: 2:1, 2:0, 3:0.

Cambridge egyetem jégkorci csapata barátságos mérkőzést játszott Davos II. ellen és 6:1 (4:0, 1:1, 1:0) arányban győzött.

Mi lesz mai

Az asztali tenisz világbajnokságok döntő próbaversenyeinek nevezési zárlista ma este 8 órakor van.

Az ifjúsági birkózóbajnokságok nevezési zárlistát véglegesen ma este 8 órában állapították meg.

Ma érkeznek a csehek Barcelonába

Prágából jelentik: Az újévi cseh spanyol válogatott mérkőzés Spanyolországba utazott csapata véglegesen így áll fel:

Legyőzte első ellenfelét a magyar jégchokicsapat

Magyar Hokey Club—BC Jungbunzlau 4:0

Újtátrafüred, december 29. — A Reggeli Ujság távirata. — A Magyar Hokey Club bemutatkozása a tátrai jégchokitornán igen jól sikerült, amennyiben a BC Jungbunzlau csapatát 4:0-ra (1:0, 2:0, 1:0) győzte le.

A magyar csapat igen szép kombinatív játékokat mutatott, különösen Révay gróf csapatakapitány és Teleky excelláltak. A mérkőzés első gólját Révay gróf érdeme, a II. felidőben Teleky és

Márffy voltak eredményesek, míg a III. részidőben Bethlen Gábor szerezte meg a MHHC negyedik gólját. A mérkőzést a prágai Porges vezette, akinek ítéleteivel mindkét fél meg volt elégedve.

Tátrai hokieredmények

Slavia—Besztercebánya 10:0.
WAC (Bécs)—Mährisch-Ostrau (Slován) 5:0.
CKS (Visegrad-Prága)—Brünni főisk. 0:0.

Gyorskorcsolyázóink versenye 500 és 1500 méteren

A Budapesti Korcsolyázó Egyesület ma délelőtt tartotta 500 méteres és 1500 méteres gyorskorcsolyázó bázisversenyét, melynek részletes eredményeit az alábbiakban közöljük:

500 m.: 1. Windtner István 50 mp.
2. Vida Béla 50,3 mp.
3. Blazseovszky Rezső 50,7 mp.
4. Schneller Zoltán 51 mp.
5. Sógör 51,9 mp.
6. Pataky 52,6 mp.
7. Tóth 53 mp.
8. Kokas 53,2 mp.
9. Piskor 55,7 mp.
10. Boros 56,3 mp.
11. Belhazy 56,4 mp.
12. Hidvégi 56,8 mp.

13. Onterer 57,7 mp.
14. Molnár 58,3 mp.
15. Kardos 59,1 mp.
Kovács és Hermann buktak.
1500 m.: 1. Pataki Antal 2,47,3 mp.
2. Sógör Andor 2,48,3.
3. Vida Andor 2,49,1.
4. Blazseovszky Rezső 2,50.
5. Hidvégi 2,57,3.
6. Belhazy 2,57,6.
7. Lakovics Pál 3,05,1.
8. Lakovics L. 3,05,4.
9. Beer 3,36,2.
Molnár diszkvalifikáltak. A versenyen kívül indult Windtner ideje: 2,45,4 mp., és ugyancsak versenyen kívül indult Schneller ideje: 2,54 mp.

Műkorcsolyázók sikeres bemutatkozása a nagyjégen

A jég sport híveinek komoly és szép sportban volt részük vasárnap, amikor egy a férfi és női, mint a páros műkorcsolyázók felvonultak, hogy az idei szezonban tudásuk javát bemutassák.

A BKE műkorcsolyázó-versenyeinek eredményei:

A férfiversenyzők között 1. Vadas Marcell 305,25 ponttal.
2. Szendrő István 281,90 ponttal.
3. Hajós Henrik 280,30 ponttal.

A hölgyversenyzők között 1. Leviczky Piri 283,45 ponttal.
2. Tóth Sylvia 246,30 ponttal.
3. Nyilas Vilma 242,90 ponttal.
4. Wetawurm Baba 228 ponttal.
Páros műkorcsolyázásban 1. Orgonista—Szalay-pár 11 ponttal.
2. Filpovics—Dillingér-pár 10,2 ponttal.
3. Rotter—Szollás-pár 10,1 ponttal.
4. Tusák—Balázs-pár 8,4 ponttal.
5. Székrenyessy—Ormos-pár 7,65 ponttal.

Kitűnő eredmények a rendőrség kardvívóversenyén

A m. kir. rendőrség budapesti déli kerületének főkapitánysága ma rendezte a Rendőrtiszti Atlétikai Club vívósakosztályának támogatása mellett a kerületi főkapitányság dísztermében a m. kir. rendőrség szegedi kerületének tisztikara által alapított „dr. Szalay vándordíj”-ért folyó országos rendőrtiszti kardvívóversenyt.

A döntő délután 4 órakor kezdődött, ahol a nagyszámúban megjelent előkelő közönség sorában jelen voltak: dr. Scitovszky Béla belügyminiszter. Issekutz Aurél államtitkár, Bezegh-Huszágh Miklós budapesti, dr. Eliahy Sándor budapesti, dr. Teller Gyula székesfehérvári kerületi főkapitányok. Andrák Károly, Illek Aladár, dr. Dóra Sándor és dr. Nagy Károly főkapitány-helyettesek és a budapesti vívóvilág sok kitűnő sége.

A középdöntőt három csoportban vívták le, mindegyik csoportból a három legjobb és a negyedik között levitt körmérkőzés győztese jutott a döntőbe.

A 10 vívó egymásközötti körmérkőzésének eredménye szerint: 1. Duha Jenő Bp. vid. győzelem.

Tűzekazéjszakában

Szilveszteri tüzeket gyújtanak a magyar hegytetőkön turistáink december 31-én éjjelkor, hogy az őrtűzek a trianoni határokon túlra is hirdessék a magyar szívekben honoló, soha el nem muló fájdalmat és soha meg nem nyugvást.

Az 1909-ben alakult KÉVE SE vasárnap délelőtt tartotta jubileumi diszközgyűlését, amelyen a sportársadalom színe-java ünnepelte a husz éves sikereiben gazdag sportegyesületet.

Az Erzsébet Népkadémiá Tanulmányi Klubja összeállította tavaszi programját, amelyben a gazdag turisztikai részen kívül érdekes kulturális előadások és kirándulások is helyet foglalnak.

Ujévkor lép életbe az új kerékpárrendelet

Amit minden kerékpározónak tudnia kell

Január elsején egy a sportársadalom, mint a nagyközönség által régén ohajtott rendelkezések lépnek életbe a kerékpárvilágban, amely végre rendet fog teremteni azon kerékpározók között, akik ártíthathatva egy nagy város folyton növekvő forgalmának — az utóbbi időkben — már valóságos veszélyei voltak a közrendnek.

A kerékpározás uccai forgalmának újból való szabályozására a belügyminisztérium az újévkor életbelépő új és országos érvényű közlekedési szabályrendeletében a következőket intézkedik:

(2) A kerékpárosnak a személyazonosság igazolására alkalmas, fényképpel is ellátott okmánnal kell ellátva lennie.

(3) Városokban és nagyobb községekben a kerékpározást csak azok külső területén lehet gyakorolni (tanulni).

(4) Kerékpáros lakott területen legfeljebb 20 km. óránkénti sebességgel haladhat még akkor is, ha az át teljesen szabad.

(5) Városokban és községekben kerékpárral csak lépésben haladó járművel előzhető.

Mit tilt az új rendelet

(6) Tilos kerékpárnak más közlekedési eszközzel versenyt futni, villamosokhoz kapaszkodni, embereket, állatokat és járműveket körülkéríteni és általában olyasmit elkövetni, ami a személy- és vagyonbiztonságot, a közlekedés zavartalanítását veszélyezteti vagy állatok megriasztására alkalmas.

(7) Ha a forgalom biztonságát a személy- és vagyonbiztonság megkívánja, továbbá zárt sorokban menetelő katonai vagy egyéb alakulatokkal, körmenettel, temetéssel, rendőrhatalósági, csendőrségi, tüzoltó- és mentőeszközzel találkozás esetén azok elvonulását a kerékpáros köteles a kerékpárról le szállni és azt kézen vezetni. Ugyanez a kötelessége akkor is, ha makrancoskodó lófogatalt vagy olyan állatokkal találkozik, amelyek félnek a kerékpártól.

(8) Forgalmas utcákon és utakon, vagy előzőkor több kerékpárnak egymás mellett haladnia tilos.

(9) Lakott területen semmiféle kerékpárosmutatványt (pl. kormány elengedése stb.) sincs helye.

(10) Tilos ebeket a kerékhárhoz pórázra kötve futtatni.

(11) Tilos a kerékpárral kocsit vontatni.

(12) A kerékpáros városok és nagyobb forgalmú községek belső területén az e célra készített kétüléses kerékpárok (tandem) kivételével — utast egyáltalán nem vihet magával.

(13) A kerékpáron csak olyan csomagot szabad vinni, mely a forgalom rendjét nem zavarja, a közlekedés biztonságát nem veszélyezteti és amely a kerékpárost nem akadályozza abban, hogy mindkét kezét szabadon használhassa.

(14) Ha a hatósági közeg a járművek részére tilos jelzést ad, a kerékpáros köteles kerékpárjáról le szállni és a szabad út jelzéséig kerékpárja mellett állni.

(15) A kerékpárt gyalogjárón tolva tilos.

Mivel kell a kerékpárokat felszerelni?

100. §. Motorral el nem látott minden kerékpárnak föl kell szerelnie:

a) kézi, u. n. dörzsfékekkel, mely a kerékpár kerekére hat. Ezt a dörzsféket abban az esetben is föl kell szerelni, ha a kerékpár lábfelekkel, u. n. ellenfékekkel fékezhető;
b) legalább 30 m. távolságra hallható kézi csengőkészülékkel;
c) szürkületől napkelteig elől szintelen üvegű lámpával, hátul jól látható helyen piros prizma-val.

Hogyan kell a kerékpárokat megjelölni?

101. §. (1) A 100. § értelmében felszerelt kerékpár is csak akkor vehet részt a közúti forgalomban, ha az a tulajdonos családi és utónevét, továbbá lakóhelyét feltüntető táblával van ellátva. A fehér alapú, 10 cm. hosszú és 5 cm. széles táblán a betűknek, illetőleg számoknak fekete színűeknek kell lenniük.

(2) A táblát a tulajdonosnak kell elkészíttetni és azt a kerékpár első kerek tengelyének menetirány szerinti jobb oldalán kell fölérősíteni.

(3) A kerékpárköleszők az (1) bekezdésben megállapított táblán kötelesek a birtokukban levő kerékpárokat sorszámmal is ellátni. Kötelesek továbbá kimutatást vezetni arról, hogy melyik sorszámu kerékpárt kinek, mikor, mennyi időre adták ki használatra.

(4) Az (1)–(2) bekezdésben foglalt rendelkezésnek külföldi csak abban az esetben köteles eleget tenni, ha kerékpárjával 30 napon túl kíván résztvenni a belföldi forgalomban.

102. §. (1) A városoknak a rendőrhatalóság által megállapított forgalmasabb belső területén 16 éven aluli gyermek nem kerékpározhat.

Túra-naptár

December 31.
Viareggio: Bástya—FC Viareggio.
Január 1.
Port Said: Ujpest—Port Said válog.
Torino: Hungária—Torino és Juventus komb.
Genova: III. ker. FC—Genova 1893.
Casale: Bástya—FC Casale.
Novara: Nemzeti—FC Novara.
Messina: Magyar főisk. válog.—Olasz főisk. válog.
Corrado: BSE—FC Correo.
Como: Bohn SC—AC Comense.
Január 3.
Kairó: Ujpest—Kairó válog.
Január 4.
Cordova: BSE—FC Cordova.
Január 5.
Alexandria: Ujpest—Alexandria válog.
Mannheim: Hungária—VIR Rasenspiele.
Lugano: III. ker. FC—FC Lugano.
Seregno: Bástya—FC Seregno.
Sesti Levante: Bohn SC—Sesti Levante.
Január 6.
Stuttgart: Hungária—Kikers.
Milánó: Bástya—AS Ambrosiana.

Sevilla: BSE—FC Sevilla.
Lucca: Bohn SC—US Libertas.
Január 10.
Alexandria: Ujpest—Egyiptom.
Január 18.
München: Ujpest—TV 1860.
Január 19.
München: Ujpest—Bayern.

BKE komb.—FTC 4:2 (1:1, 3:0, 0:1)

A mérkőzés képe nem volt különösen magánvívó és a győnye BKE könnyen győzött a formájában erősen visszament és amatőrtípusúval — Minderrel — megerősített ferencvárosi csapat ellen.

Góllövők: Weiner (2), Krempelsz és Ábel (1—1). Az FTC góljait Minder ütötte.

REGGELI UJSÁG Megjelenik minden hétfőn

Felolvasó szerkesztő és kiadó: Kádár Lohai

Általános Nyomda, Könyv- és Laphadó Rt. Budapest, VI. Nagymező ucca 3. A nyomdai felel: Dr. Uj István